

ልሳን ኢኮኖሚክስ

ECONOMIC FOCUS

Bulletin of the Ethiopian Economic Association (EEA)

VOL. 7 NO. 1 May 2004

EDITOR-IN-CHIEF

Assefa Admassie

GUEST EDITOR

Alemayehu Seyoum

EDITORIAL BOARD

Alemayehu Seyoum Alemu Mekonnen Eyob Tesfaye Getnet Alemu Gezahegn Ayele Ishak Diwan

Web Postmaster

Metasebia Zelalem

© Ethiopian Economic Association (EEA)

All rights reserved.

No part of this publication can be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form without a written permission from the Ethiopian Economic Association.

COR 2020 NATERS

በዚህ አትም

- ✓ Editorial
- ✓ በዘመን ግሎባሳይዜሽን፤ በቀጣዩ ሩብ ምዕተ አመት የበለጸገች ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ለመገንባት፤ የኢትዮጵያ የውጭ ፖሊሲ ሊያበረክት የሚችለው ተዋጽኦ መንግሥቴ ደስታ
- √ The Role of Ethiopia's Foreign Policy in the Building of a Prosperous and Democratic Ethiopia Within the Next Quarter-Century Mengiste Desta

Translated by: Yonas Admassu

<u>በአምባሳደር *መንግሥ*ቴ ደስታ ጽሁፍ ሳይ የተሰጠ</u> አስተ*ያ*የት

✓ / ካሳሁን ብርሃኑ

✓ / 一のようと 子より

<u>ሌሎች</u>

- √ Female Faces of Poverty/ Ancy Thomas
- ✓ E-Waste and the Third World/ Tessy Kurian
- ✓ የግል ማሳሰቢያ/ ኤርምያስ ኬ.

P. O. BOX	TELEPHONE	FAX	ADDIS ABABA
34282	234363/221119	234362	ETHIOPIA
E-mail Address: eea@telecom.ne	Website: www.eea	econ.org	

THIS BULLETIN AND OTHER PUBLICATIONS OF THE EEA ARE SPONSORED BY FREIDRICH EBERT STIFTUNG OF GERMANY (FES), EMBASSIES OF UK, SWEDEN, NORWAY, NETHERLANDS AND THE AFRICAN CAPACITY BUILDING FOUNDATION (ACBF)

EDITORIAL

This issue of Economic Focus mainly contains the eleventh set of presentations in the EEA's Vision 2020 Ethiopia series that took place on May 28, 2004.

As per the format of the Vision 2020 Ethiopia series, the principal speaker of the evening, Ambassador Mengistea Desta, gave his speech first. He focused on the contributions that Ethiopia's foreign diplomacy could make to democracy and prosperity in the country in the context of an increasingly globalised world. Ambassador Mengistea began his talk by describing the broad nature and functions of foreign diplomacy and proceeded to discuss the specific aspects and circumstances of Ethiopian foreign diplomacy. He then elaborated his vision for 2020 including economic growth that is faster than population growth, the emergence of liberal democracy, and the expanded role of public diplomacy. As one means of realizing this vision, he proposed the establishment of a School of Diplomacy in Ethiopia. Subsequent presentations by Dr. Kassahun Berhanu and Ato Medhane Tadesse, as well as the floor discussion, provided further details and explored a number of critical issues that help deepen our understanding of the role of foreign diplomacy.

Economic Focus would also like to inform its readers that the 2nd International Conference on the Ethiopian Economy was held during 3-5 June 2004. The venue of the Conference was the United Nations Conference Centre in Addis Ababa. It was attended by around 450 participants.

The Conference had three main components - conference lectures, plenary sessions, and parallel sessions. Two distinguished African economists delivered conference lectures on:

- 1. "The Spread of economic doctrines in post-colonial Africa" by Tandika Mkandawire; and
- 2. "Is Good Policy Good for the Poor?" by Ali A. G. Ali.

More than 70 papers were presented in the 24 parallel sessions. Five of these sessions were co-organized by collaborating organisations of non-economists, namely: the Ethiopian Bar Association; Forum for Social Studies; Political Science and International Relations Department, Addis Ababa University; Department of Sociology, Addis Ababa University; and Ethiopian Society of Soil Science (ESSS). In addition, more than 15 presentations were delivered during five plenary sessions. Four of these sessions were co-organised by other organisations, namely: the Ethiopian Water Resources Association (EWRA); Council for the Development of Social Science Research in Africa (CODESRIA); the World Bank; and the Ethiopian Bankers' Association.

In part reflecting where we are in terms of our knowledge about the Ethiopian economy, a number of key questions were identified during the Conference including: Is Ethiopia in a low-level equilibrium or trap? Why is private investment relatively low? Are there coordination failures? How could public investment be scaled-up and reoriented to accelerate growth and development? How could the considerable volatility in growth performance be addressed? What are the best avenues for reducing the dependence of agriculture on contemporaneous rainfall? What should the place of urban development be in overall development? How could the policy regime be improved to 'excite' the private sector? Are there alternative ways of attacking poverty, if so which are likely to be most effective in Ethiopia?

The Ethiopian Economic Association has to devise ways of addressing some of these issues between now and the next conference.

Finally, the Organizing Committee would like to thank the sponsors and participants of the Conference as well as the staff of EEA/EEPRI and for their contributions to making the Conference a success.

በዘመን ግሎባሳይዜሽን፤ በቀጣዩ ሩብ ምዕተ ዓመት የበለጸገች ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ለመገንባት፤ የኢትዮጵያ የውጭ ፖሊሲ ሊያበረክት የሚችለው ተዋዕአ*

መንግሥቴ ደስታ (አምባሳደር)

¾ሬ ¨-ÃÃታችን የሚያተኩረው፣ «በዘመካ ማሎባላይዜሽን፤ በቀx ¿ ሩብ ምክተ አመት የበለጸንች ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ስ*መገን*ባት፣ የኢትዮጵያ የውጭ ሊያበረክት የሚችለው ፖስ.ስ. ተዋጽኦ» ምን ሲመስል ይችላል በሚል ርዕስ ነው።

ይህን በተመለከተ፣ ዛሬ ማ• ንግግር እንዳደርግ የኢትዮጵያ ኢኮኖሚክስ ባለሙያዎች ማህበር ለሰጠኝ ዕድል በቅድሚያ ላመሰግን • ¨ ርለሁ።

የአንራችንን ልማትና አድንት በተመለከተ፣ በልዩ ልዩ መስክ ¾ተሰማሩ ባለሙያዎች በተከ• • Ã በተደረጉ ውይይቶች አስተያየታቸውን መግለጻቸውን ለመረዳት ችያለሁ። በበኩሌ የዚህ አይነት ውይይት አገራችን በልጽጋ፣ በዲሞክራሲ ሥርዓት ተገንብታ፣ ሰላምና ሰፍኖ፣ መሬኃኃት ዜ**ጎ•** *¾*ሚÁõ ሩባት ኢትዮጵያ ሳትሆን፣ ኢትዮጵያን ለማየት *ንያ*ጊኮሩባት ሰሚሹ የኢትዮጵያ ልጆች ሁሉ በቁጭትና በርብርቦሽ መሥራት *እንዳ*ለባቸው ለማት ኃት ሳይሬዳ አይቀርም የሚል እምነት አለኝ።

ወደ ተጠቀሰው ዋና ርዕስ ከመግባቴ በፊት ግን፣ የኢትዮጵያን ሃር.ፕሎማቲ¡ • ሪ¡ ዕÕ (Overview) አዳስስና፣ አከታትዬ የውጭ ፖሊሲን ምንነት፣ የውጭ ፖሊሲ አላማና ተግባር፣ የውጭ ፖሊሲን ማስፈጸሚያ አካል

በመጠት • ቃኛስሁ። ከዚህ በኋላ፣ ወደዋናው ርሪስ ግብቼ፣ **ግሎባላይዜሽን** በሚቀጥለው ምክተ አመት የኢትዮጵያ የውጭ ፖስ.ስ. የበለጸንች *ኢትዮጵያ*ን ውስጥ፣ *ስመገን*ባት፣ በአ*ገር* በአፍሪካ ቀንድ፣ በአባይ ተፋሰስ አንሮች፣ በአፍሪካና በተባበሩት መንግሥታት የሚጫወተው ሚና ምን ሲሆን ይችላል የሚለውን ለማየት • ሞ; ራስሁ።

በጀም 6,1190 ሙከራ ከፋም የመተንበይ ተግባር ነው የሚሆነው። አንዳንድ ለዎች የመተንበይ ስጦታና እይታ ሲኖራቸው ይችላል። እኔ በበኩሴ በሕንደዚህ ያለ ስጦታና እይታ *¾*ታደልኩ ነኝ ለማለት አልደፍርም። የሆነ ሆኖ የሚቻለውን • ሞ¡ ራለሁ።

፩. የኢትዮጵያ Çý ሎማቲ¡ ታሪክ አጠቃላይ ሪÕ

ኢትዮጵያ ለአያሌ ዘ*መናት* **ነ**ፃነቷ*ን*ና አስከብራ የኖረች አንር ናት። በኢትዮጵያ ረጅም የነፃነት • ሪ¡ ፣ በሰላምም ሆነ በጦርነት ጊዜያት፣ ኢትዮጵያ ከውጪው አ**ለ**ም *ጋር* የተለያየ መልክ ያላቸው ግንኙነት ነበራት። *ግንኙነት* Lugo እንዲጠናክር ¾ -ß ጸሐፊዎች፣ ¾ታሪክ የሐይማኖት *ሚሲዮናውያን፣* ነ*ጋ*ዬዎች መጠነኛ አስተዋጽኦ አድ*ርገዋል*።

ጥንታዊት ኢትዮጵያ ከነበረችበት የሥልጣኔ ደረጃ አንፃር ከተለያዩ የመካከለኛ" -ምስራቅ 3⁄₽ ስÁ አገሮች ጋር ጠንካራ የንግድ ግንኙነት እንደነበራት የታሪክ ይጠቁማሉ። በዚህ ረንድ፣ የአክሱም መንግሥት በኢ*ኮኖማ.* ተጠናክሮ በመከሳከያ ኃይል ደርጅቶ በቀይ ባህር የነበረው ቁጥጥር ኢትዮጵያ በѲ。" - ² ርፅታው ለነበረው የውጭ ማንኙነት አው• ር ተ*ፊ ጣሪ መ*ረጽ ነው።

ሴላው የኢትዮጵያ የውጭ ግንኙነት Ñ ታ የጦርነት ነው። በቱርኮች፣ በግብፆች፣ በድርቡሾችና በአውሮፓውያን በተለያዩ ወቅቶች በተደ*ጋጋሚ* በኢትዮጵያ ላይ ወረራ ተቃትቶባታል። ይሁን እንጂ፣ እነዚህን ወራሪዎች ሁሉ በመቀልበስ ኢትዮጵያ ነፃነቷንና ሉአላዊነቷን አስከብራ የኖረች አንር ናት።

ይህንንም በመገንዘብ፣ አንዳንድ 3/4℃h ጸሐፍት ኢትዮጵያን የአፍሪካ ዘውዳዊ መንግሥት ተፋላሚ አገር (Africa's fighting Ã**ሷ• ል**። ÃIJም kingdom) የሚያመለክተው ኢትዮጵያ በተለያየ ወቅት ፍልሚያ ያካሄደችው የሰው አገር ስመውፈር ሳይሆን፣ የራሷን የማዛት አንድነትና <u> ሱአላዊ</u>ነተ ስመድፈር የመጡትን የውጭ ኃይላት በመከሳከል ለማክሸፍ ወረራቸውን ነው። (Fighting not to commit aggression; fighting not for territorial aggrandizement; but fighting to

Vol. 7 No. 1 / May 2004

^{*} የኢትዮጵያ ኢኮኖሚክስ ባለሙያዎች ማህበር ባዘጋጀው ርዕይ 2020 መድረክ ግንቦት 20 ቀን 1996 ዓ.ም በሂልተን ሆቴል የተደረገ ንግግር፡፡

ልሳን ኢኮኖሚክስ

maintain her age-old sovereignty and territorial integrity)

ኢትዮጵያ በውጭ ወራሪ ኃይላት ሳይ ያስመዘገበችው ድል እውቅናን አስንኝቶ፣ የወቅቱ የአውሮፓ ቅኝ ንዥ መንግስታት የኢትዮጵያን ነፃነት ተቀብለው የዲፕሎማቲክ ግንኙነት እንዲመሰርቱ በጎ አስተዋጽኦ አበርክቷል።

በቅርቡም ጎረቤት አገሮች ሶማሊያና ኤርትራ በኢትዮጵያ ሳይ ወረራ ቃዓተ ፡፡ '' ረራ'' - ተቀልብሶ በኢትዮጵያ ድል አድራጊነት መደምደሙ የቅርብ ጊዜ ትዝ• ነው።

የኢትዮጵያ ጀግኖች ለዘመናት ለአገራቸው ነፃነትና ሱአሳዊነት የከፌሱት መስዋዕትነት፣ በተለይ በአድዋና እንደገናም በፋሽስት ወረራ ላይ የተቀዳጁት ድል በአለም • ሪ¡ ፣ በተለÃም በዓ ቁር ሕ´ ብ የትግል ታሪክ፣ ከፍተኛ ሥ፩ ራ Ãዞ ዝንት አለም ሲዘክር ይኖራል።

እንግዲህ፣ እነዚህ ሁሉ ጦርነቶች ምድር በኢ*ትዮጵያ* የተካሄዱ ሲሆን፣ ለአንራችን ኋሳ ቀርነት አስተዋጽኦ ጉልህ አበርክተዋል ቢባል *ማጋነን* አይሆንም። ለእነዚህ ሁሉ **ጦር** ነቶች የተከፈለው የወጣው *መ*ስዋ*ዕትነት* ና øவ ለልማትና ለእድንት ቤውል ኖሮ፣ የእድንት ደረጃ የአገራችን የት ÃÅርስ እንደነበር መገመት አዳጋች አይሆንም**:**:

፪. የውጭ ፖሊሲ ምንነት፣ አላማና ተማባር

ስለ ኢትዮጵያ ዲፕሎማቲ¡ • ሪ¡ ሕይታ ይህን ያህል ካልኩ በኋላ፣ ወደውጭ ፖሊሲ ምንነት፣ አላማና ተግባር አመራስሁ።

፪.፩. *የውጭ ፖሊሲ ምንነት፣*

ሁላችንም እንደምናውቀው፣ የአንድ መንግሥት የአገር አመራር ፖሊሲ በሁለት አበይት ጉዳዮች ሊከ<mark></mark>ልል

ይኸውም የውስጥ ይችሳል። ፖሊሲና የውጭ ፖሊሲ ናቸው:: いりする ተደ*ጋጋ*ፊዎች ናቸው። Ãบም ማለት የውጭ ፖሊሲ ከውስጥ ፖሊሲ ነው የሚመነጨው።

የው*ጭ ፖሊ*ሲ በአ*ጭር አነጋገር*፣ አንድ መንግሥት የአንሩን ጥቅም ሁለንተናዊ ስማራመድ ከሌሎች መንግሥታትና አስም አቀፍ አካላት ጋር የሚያካሂደውን *ግንኙነት የሚወ*ስን ጥቅ<mark>ል</mark> *መመሪያ* ነው ስ**ማ**ስት ይቻላል። *ግን*ኙነቱም በ*ኢ*ኩልነት ፣ በመተባበርና 1126 **ጥቅም መርህ የተመሠረተ ነው**።

፪.፪. የውጭ ፖሊሲ አሳማና ተፅባር፣

፪.፪.፩. አሳማ

ጎÇC 1989 ፕ.ም. ታትሞ የወጣው የኢትዮጵያ ፌደራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪዩ ብሊ_i ¾ -ß þ ሊሲ አሳማዎችን ይዘረዝራል፡፡ አጠር አድርኔ በማስባሰብ አቀርበዋስሁ፡፡

- የኢትዮጵያ ሕዝቦችን ሉአላዊነት፣ ነፃነትና ክብር ማስÖበቅ፣
- ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት እንዲጠናከር ማድረግ፣
- በአፍሪካ ቀንድ ሰላምና ትብብርን ማጠናከር፣
- ለአፍሪካ ሕዝቦች የኃራ እድንት ሰላምና ጸጥታ እንዲከበር እንቅስቃሴ ማድረግ፣
- በታዳጊ አንሮችና በበሰጸጉት አንሮች መሀከል ያለው ፍትህ የሌለበት ማንኙነት እንዲስተካከል በሚደረገው ጥረት አስተዋጽኦ ማድረግና
- ለአለም ሰላም፣ ለእኩልነት ፍትሐዊ *ግንኙነት መ*ስራት Ãላል።

ከዚህ የምንረዳው፣ የውጭ ፖሊሲ አሳማዎች ብዙ ቁም *ነገ*ሮችን ያካተቱ መሆናቸውን ነው። በአገር ውስጥ ከሉአሳዊነትና ነፃነትን ማስከበር ጀምሮ ልማትና እድንትን፣ የዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታን ሲያካትቱ፣ በውጭ ግንኙነት ረገድ ደግሞ፣ በአፍሪካ ቀንድ ሰላምና ትብብርን፣ ለአፍሪካ የጋራ እድንት፣ በሶስተኛ አለም አገሮችና በበለጸጉ አገሮች መሀከል ፍትሐዊ ሥርዓት እንዲኖር፣ እንዲሁም ለአለም ሰላም አስተዋጽኦ ማበርከት ያቅፋል።

፪.፪.፪. ተፅባር

ከሳይ በቁጥር (1) የተጠቀሱት የውጭ ፖሊሲ አሳማዎች እንዴት ይተባበራሱ የሚስውን • ንመስከታን።

ቀደም አንድ መንግሥት ሲል የአንሩን ደህንነትና ጥቅሞች ለማራመድ ከሴሎች መንግሥታት *ጋር የጣያካሂዳ*ቸውን *ግንኙነ*ቶች 3/4 B 3/99 00% b ሌሴ ብለናል። የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ተብሎ Ãሰ¾ማል። ä እናት ሲሆን፣ መስሪያ ቤት የውጭ ለማስፈጸም ፖሊሲን በመስክ የሚጠቀምባቸው ተቋማት አሱት።

³⁄ሕነዚህም፣ ኤምባሲዎች፣ ነዋሪ መልክ_i ተኛ ጽ/ቤቶችና *ቆን*ስላ*ዎ*ች ናቸው። ከዚህም በተጨማሪ፣ ር.ፕሎማሲ፣ በንባኤዎች፣ በመሪዎችም ደረጃ በምስጢርም ይቸላል። በግልጽም ሊካሔድ (secret diplomacy, open diplomacy) ¾እነዚህ ተቋጣት አይነተኛ ተፅባ**ር** በወከላቸውና በተወከሉበት አንር ወይም ድርጅት ያለውን ግንኙነት በ*ሁ*ሱም *መ*ልክ ማጠናከር ነው።

ቒ.ቒ.ቒ.ፚ ዓ*ቅም ማስ*Öበቅ

ለአንሪቱ ዘላቂ ጥቅም መጠበቅ በዚሁም መሥራት:: ሬገድ የጣቻላቸውን ሁሉ በማድረግ አስተዋጽኦ ማበርከት ነው። ለምሳሌ፣ በኢኮኖሚ፣ በንማድ፣ በቱሪዝም፣ በኢ*ን*ቨስትሜንት፣ በባህል፣ በሳይንስና ቴክኖሎጂ ትብብር መስኮች በመፍጠር አስተዋጽኦ *እንዲያ*በረክቱ ይጠበቅባቸዋል::

<u> ፪.፪.፪.፪</u>. ወዳጀችን ማፍራት

በየአንሩ ተሰሚነት ያሳቸውን የመንግሥት አባላት፣ አባላትን፣ የፓርቲ ³⁄û *ርሳማ* ማህበራትን፣ አባላትን የሲቪል ምሁራንና ማስሰቦችን፣ ታዋቂ የሚዲያ ባለሙያዎችን በመቅረብ ወዳጅነት ማፍራት::

፪.፪.፪.፻. የዜጎችን መብት ማስከበር

በውጭ የሚኖሩ የኢትዮጵያ ዜጎችን መብት ለማስከበር፣ በማሰባሰብና በማደራጀት፣ ከአንራቸው ЭC. ያስው ግንኙነት *እንዲጠናከርና* ፣ ለአገራቸው *73*0. አስተዋጽኦ *እንዲያ*በረክቱ፣ ሁኔታዎችን ማመቻቸት። ከዚህ በላይ የተገለጹትን በኤምባሲዎች አማካይነት አመራር እየሰጡ *የጣያከናው* አምባሳደሮች፣ ነዋሪ መልሪክተኞችና ቆንስላዎች Ã*ፙ*Åባ**ሉ**።

እዚህ **ላይ የሚ***መ*ስለኝ መነሳት የለበት አማባብ ۸'n - ۰ ዓ Áቁ *ዲፕሎማ*ቶች ተሰይመው ውጭ ሲመደቡ ምን መስፈርት *አገር* ማጣላት ይኖርባቸዋል? የሚሰው በመሰረቱ መደ ውጭ ነው። የሚመደቡ ዲፕሎማቶች መመረጥ ያሰባቸው በጥቅሱ ሲታይ ችሎታና ብቃትን ማዕከል ባደረገ የአመራረጥ ሥነ ሥርዓት ነው።

ከዚህ አኳያ፣ በአሁኑ ወቅት የዲፕሎማቶችን አመዳደብ ስናይ፣ ከሞላ ንደል የብሔረሰብ ተዋጽኦን መርህ ያደረገ ፖሊሲ ነው። • ርፅዓ ነው፣ ኢትዮጵያ የአያሌ ብሔረሰቦች አገር በመሆኗ፣ ይህ አስራር ከአገራችን ተጨባጭ ሁኔ• ም፣ በዲሞክራሲ መርህ መሰረትም፣ ተቀባይነት ያለው መሆኑ አጠያያቂ አይሆንም።

ርሩ *ግን*፣ ተሿ*ሚዎ*ቹ ችሎታን፣ ልምድን ብቃትን ይዘ^ተ ካልተÑኝ፣ በብሔረሰብ ተዋጽአ ብቻ የሚደለደሉ ከሆነ ከጥቅሙ ጉዳቱ ሲያመዝን ይችላል። ዲፕሎማቶቹ **ችሎታና** ብቃት ከሴሳቸው፣ ብሔረሰባቸውንም ሆነ አገራቸውን አይጠቅ*ሙ*ም። በሴላ መልኩም፣ ዲፕሎማቲክ ክስረት ሊያስከትል ይችላል። በኢ*ት*ዮ-ኤር*ትራ ግ*ጭት ወቅት አልፎ አልፎ በዲፕሎማሲው *መ*ስክ የተከሰተው ችግር በዚህ ምክንያት ሳይሆን አይቀርም ተብሎ ÃÑመ• ል። ይህ ጉድለት መሆኑ ከታመነበት፣ እርምት እርምጃ ተወስዶ ማስተካከል ተንበ. ይሆናል።

ለአንራቸው ዕድንትና ብልጽማና አስተዋጽኦ ለማበርከት፣ 73A **ዲፕሎማቶቻችን** በችሎ• ፣ በልምድ፣ ብቃታቸው በቋንቋ ተመርÖ ~ መመÅብ ይኖርባቸዋል:: ለዚህም *መ* ያዋ. ብቃት ያስው Professional Diplomatic Corps መỗ Öር Áካል::

በዓ ቅሎ ሲ• Ã፣ ¾ ·ß þ ሊሲ አይነተኛ ተግባር፣ መንፅሥት የሚያራምዳቸው አገራዊ ጥቅሞች አዎንታዊ ውጤቶች እንዲያስገኙ የዲፕሎማቲክ ዘመቻ በማካሔድ የበኩሱን እንዛ ማድረግ ነው።

ከዚህ ቀጥሎ፣ ቀደም ሲል የገለጽኳቸውን ሁኔታዎች በመመርኮዝ፣ ወደዋናው የምሽቱ ርዕስ አመራስሁ።

ä" -9":-

፫. በዘመነ ግሎባላይዜሽን፤ በቀ× ¿ ሩብ ምዕተ አመት የበስጸንች ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ለመገንባት፤ የኢትዮጵያ ¾ -ß þ ሊሲ ሊያበረከተው የሚችለው ተ^a ê አ

ከሁሉ አስቀድሞ በተባለው ቀጣይ ምዕተ ሩብ አመት የአስም አጠቃላይ ひをす 903 ሊመስል *እን*ደሚችል የራሴን C'nÃ አስመልክቶ አጠር ያስ ሥዕል • **ቀር** (ስሁ::

በዚህ ወቅት አለማችን δ. በክፍተኛ የለውጥ ሂደት ይራመዳል ብÂ *እንምታስሁ*። ዋና ዋናዎቹን ስመጠቆም ያህል፣ የመገናኛ ቴክኖሎጂ (information technology) በስፋትና በጥልቀት መጥቆ አለማችንን ወደ አንድ መንደር ምስረ• (global village) Áቀራርባታል። የአሁኑ የአውሮፓ ጎብረት፣ አንድ ጠንካራ የአውሮፓ መንግሥት ይሆናል። ቻይና አሁን በተያያዘችው የልማትና የቴክኖሎጃ ፅሥዕሴ " Åልክለ *ኃያልነት* ደረጃ ትሽ*ጋገራስች*። በዚህ አኳ*ኋን* የአለም **¾ንደል ሚዛን ተቀይሮ፣ አሜሪ**ካ የአለማችን ብቸኛ ልክለ ኃያል አገር መሆኗ ይቀራል።

ከዚህም በቀር፤ የጠፌር ምርመር ተጠናክሮ፤ በጠፌር አለም አቀፍ × በ.Á (International Space Station) ይቋቋማል። ከዚያም ጨረቃ ላይ መÉረ¡ (Moon base) ይስራና፤ ከዚህ መሽጋገሪያ ድልድይ በመነሳት ሰ¨ · ¨ Åማረስ Ã ሂርል። (Mission to Mars) ከዚህም አልፎ ተርፎ፤ መደሌሎች ፕላኔቶች ለመዝመት አቅድና ፕሮግራም መነደፍ Ã Ёመራል።

የዚህ ሁሉ ሂደት የሕዋውን ሉአሳዊነት (Outer space sovereignty) ጥያቄን ያስነሳል። ጉዳዩም አወዛ ጋቢ ይሆናል። ሕዋው አቀፍ ሕግ (Outer space law) ተረቆ የፕላኔቶችን የሉአሳዊነት ጉዳይ ይደነግ ጋል። በዚህ በመመስፈት ¾ሕ^a ~ ¾ ¬ß þ ሲሲ (outer space foreign policy) ተቀርë፣ በፕላኔቶች መሀከል የሚኖረውን ግንኙነት (interplanetary relations) à መሰር ታል። ይህ አጠቃላይ የአለማችን ክስተት ይሆናል የሚል ርዕይ ነው ያለኝ።

፪. ከዚህ አያይገፔ በዘመነ ግሎባላይዜሽን በቀጣዩ 25 አመታት የበለጸንች ዲሞክራሲዊት ኢትዮጵያን ሰማነጽ የውጭ ፖሊሲ ድርሻ አሰው ወደአልኩት • መስሳስሁ።

እንደሚታወቀው፣ ከቀዝ ቃዛው *ጦርነት ማብቂያ* ጀምሮ፣ አዲስ ሥርዓትና የፖስቲካ (liberal የኢኮኖማ. አዲስ democracy) ሥርዓት (Free market economy) በአለም ሳይ በማንሰራራት ይገኛሉ። በተለÃ፣ Éምበር-የለሽ አለም አቀፍ የንግድ ሥርዓት (globalization) የአለምን ኢኮኖሚ ከመቼውም ጊዜ ይልቅ በአሁኑ ወቅት വ്യാ ተደ*ጋጋ*ፊ አድር**ጎ• ል**። ′ C′ C ሁኔታውን ለኢኮኖሚ ባለሙያዎች ትቼ አልፈዋለሁ።

ኢትዮጵያም ከዚህ ሂደት ውጭ ልትሆን አትችልም። ስለዚህም ነው ኢትዮጵያ፣ ይብዛም ይነስ (grosso modo) የዲሞክራሲና የነፃ ገበደ ሥርዓት በመንንባት ላይ የምትንኘ ው። ይህንት በማጠናከር፣ በጎዳር 2002 ታትሞ የወጣው የኢትዮጵያ ô Åራላዊ Èም¡ ራሲÁዊ ሪዩብሊ¡ የውጭ ጉዳይና የብሔራዊ ደህንነት ፖሊሲና ስትራቴጂ ሰነድ፣ *ፅሎባ*ሳይዜሽን የፖሊሲ መሰረት በሚል ርዕስ የሚከተለውን ይላል። • Öቅሳስሁ፣

«የተፋጠነ ኢኮኖ*ሚ* እድ*ገት* ፣ ¾È ም¡ ራሲ ሥርዓት 730. 1 *መ*ልካም አስተዳደ*ርን* ለማምጣት ከግሎባላይዜሽን ውጭ ሊሆን «በሮቻችንን አይችልም» ይልና ተራራማ በመዝጋት፣ አገራችንን የሙጥኝ በማለት፣ ዴሞክራሲና ልማትን ለማምጣት አንችልም»

ይቀጥልና 73 ብሎ «ነገር **ማሎባላይዜሽ**ን በሚሰጠን ሁሉ ዕድል በመጠቀም የአንራችንን ብሔራዊ ጥቅምና えいろケオ ስማራመÉ እንችላለን» ይሳል። *ን*ያን ቅሱ *መ*ፊ ረሻ::

ከዚህም ለመረዳት የሚቻለውና፣ ሲሰ*መርበትም የሚገ*ባው በዘ*መ*ካ **ማ**ሎባላይዜሽን የኢኮኖሚ rggየውጭ ግንኙነት ጣዕከል ስለሆነ ኢትዮጵያን ለማበልጸግ በሚደረገው *እንቅስቃሴ* የውጭ እርዳታ ለማስÑክት፣ *ዕዳ ለማስረዝ፣ የውጭ* መዋዕለ ንዋይ ፍሰት በንፍ አንር " *-*ስዓ *እንዲገ*ባ፣ ቱሪዝም እንዲሰማ፣ ውጤት ተኮር ጥረት ከዴ**ፕሎማ**ቶቻችን ማድረግ ይጠበቅባቸዋል::

በዚሁ ወቅት ሌሎች ሊክሰቱ የሚችሱ ሁኔታዎችን እናያለን፣

፫. በአ*ገር* ውስጥ፣

፫.፩. የሕዝብና የኢኮኖሚ ዕድንት

ከሕዝብ መጠን ብንነሳ፣ በ25 አመት ውስጥ የአገራችን ሕዝብ ብዛት ወደ 150 ሚሊዮን ይደርሳል ብሎ መገመት ይቻሳል። ይህም ከአካባቢው አገሮች ሕዝብ ጋር ሲነፃፀር ከፍተኛ ነው። በአዎን• ዊ መልኩ ሲታይ ይህን ያህል ሕዝብ ለአገሪቱ ልማት ዋነኛ ሀብት ነው። ከዚህም በቀር፣ ለአንሪቱና ለአካባቢ ~ ሰò ÑIÁ Ãð ዓ ራል።

በአሉታዊ መልኩ ሲታይ የሕዝቡ እድ*ገ*ት ከኢኮኖሚው እድ*ገ*ት ልቆ ከተገኘ ችግር ነው። ሀብት መሆኑ ቀርቶ የሕዳ ጫና ይፈጥራል:: (liability rather than asset) ይሆናል:: ³⁄ah′ ſŀ ስለ² .ህ እድ*ገት* ከኢኮኖሚው እድ*ገ*ት ZС መመጣጠን ይኖርበታል። አለበለዚያ ትርፉ ዘለአለም ድህነት ነው።

የድህነት ችግርን ለመፍታት በህንድ ተሞክሮ ትምህርት ቀስመን መንቀሳቀስ ሲጠቅመን ይችል ይሆናል። ይህንንም የምልበት ምክንያት አለኝ። የህንድ መንግሥት በበኩሎ 01960尹崔 የአረንጓኤ አብዮት (Green Revolution) የተባለ አዲስ ፖሊሲ በመቅረጽ የምግቡን ሕጦት ችግር ለመቋቋም ችሏል። ከዚህም አልፎ በአሁኑ ወቅት ህንድ አንድ ቢሊዮን የሚጠጋ ሕዝቡን አጥግቦ መማበ፣ ከራስ £.₹• በላÃ በማምረት ወደውጭ ኤክስፖርት ÁÅCÒA::

ስለዚህ፣ ኢትዮጵያም በተመሳሳይ ቴክኖሎጂ በመጠቀም ቢያንስ ቢያንስ ሕዝባችንን በቀን ሶስት ጊዜ ምፅብ ለመመÑበ እንችላለን። ይህ ኢኮኖሚ እድገታችንን በተመለከተ ነው።

፫.፪ ፖለቲካን በተመለከተ

የጀ*መርነ*ው የዴሞክራሲያዊ ሥርዓት **ግን**ባታ በቀጣይነት ከተጓዘ፣ የማይሆንበትም ምክንያት አይኖርም፣ የኢህደግ ፓርተ መመሪያ አብዮ• ዊ È ም_i ራሲ በሂደት ከስም በሊበራል È ም¡ ራሲ ÃÖቀልላል። እውነተኛ Èም¡ራሲ ሰፍኖ፣ በይሞክራሲያዊ መንገድ ሕዝባዊ ተሳትፎ ரூடுவ መንገድ ተከናውኖ፣ በሰላማዊ የመንግስት ስውጥ የሚደረግበት ሥርዓት POC. • የሰÅÅ ሤÊ፣ ለአንድ 246 ስመጨረሻ 216 በነፍጥ ስልጣን መስዋወፕ ያከትማል።

፫.፫. በዚ*ሁ* ዘ*መን* ሴሳው ሊሆን የሚችለው

ሐውልት ተነስቶ ይተከላል። በዚህ አኳኋን፣ የአክሱም አኩሪ የ• ሪ¡ ቅርሶቻችን ትንሳኤ ሙታን አድርÑ - ተÑኒ ቦታቸውን ይይዛሉ።

፫.፬. ሌላ" - ¾Ç.ý ሎማቲ¡ ትምህርት ቤት (School of Diplomacy) Ãቋቋማል

Ãሄም ተቋም በ¾ሺ²¸¬ በÇý ሎማስ, ሙÁ በቂ ሕውቀት የገበዩ ዕጩ ዲፕሎማቶችን Áመርታል። ሕዚህ ላይ መዘንጋት የሌለበት፣ ከዲፕሎማቲክ ትምህርት ቤት ብቻ ተመርቀው ስለወጡ «አቶማቲክ» ዲፕሎማቶች ይሆናሉ ማስት አይደለም።

አንድ Çý ሎማት ብቁ ሲሆን የሚችለው፣ በቂ የሙያ ትምህርት ከንበየ በኋላ በተቻለ መጠን ከሥር ጀምሮ በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር በማገልገል፣ በጉባኤዎች በመሳተፍ ³መÅራÅር ልምÉ በመቅስም ከ• ቃኝ በኋላ በ¨ β ሲመÅብ ጠቃሚ ሲሆን ሲችል ነው።

በዚህ አኳኃን የተካኑ ዲፕሎማቶች በየተወከሱባቸው አንሮች የ*ጋ*ርዮሽ *ግንኙነትን* ያጠናክራሉ፣ በታብፈተሰቡ ሰ*C*ë ማስት በመማባት፣ በሚዲያ፣ በንግድ ተቋማት፣ በፖለቲካ ፓርቲዎች፣ በፓርሳማ *አባላት* ፣ ታዋቂ **ማለሰቦች** ፣ ወዘተ... 20 *ግንኙነት በማዳ*በር ለአ*ገራ*ቸው ብዙ ወዳጆችን ያስገኛሉ።

ከዚህም በቀር፣ በውጭ *አገር* ከሚኖሩ የኢትዮጵያ ዜጎች *ጋር*ም *93ኙነት* የቅርብ በመፍጠር የአንራቸው አምባሳደሮች ሆነው እንዲሰሩ Áበፈታታሉ:: ዜጎቹም ወደአገር ቤት ተመልሰው መዋዕለ ንዋያቸውን በማፍለስ በልማት ተካó Ã እንዲሆኑ የሕዝብ ግንኙነት ሥራ (Public Relations) ゆからす ከተልኳቸው አንዱ ሊሆን ይገባል።

፫.**፰. ¾ሕ΄ ብ ለሕ΄ ብ Çý ሎማሲ** (Public Diplomacy) *እንዲ*ጠና*ከር* ስለማድረማ

በአንራዊና በውጭ ጉዳዮች መሳካት መንግስት ቀደማ. ኃላፊነት ቢኖረውም ቅሉ፣ ባለበት ተደራራቢ የሥራ ጫና መንግሥት ሁሉንም አገራዋና ውጫዋ ጉዳዮች ብቻውን ሲሸፍን አይችልም። ሰለዚህ አንራዊ ጉዳዮችን ለጣጋራት (Burden **ሕዝባዊ** ተሳትፎን sharing) ለማታልበት፣ ፐብሊክ ዲፕሎማሲ ትኩሬት ሲሰጠው ይገባል።

ንዶ ብሊ፣ ር,ý ሎማሲ ተፅባር፣ በውጭ አገር ብቻ ሳይወሰን፣ በአገር ውስጥም በተቀናጀ መልኩ መንቀሳቀስ ይጠበቅበታል:: ከላይ **¾**ሰቀስካቸው ሕዝባዊ **ማ**ህበራት፣ የአገር ልማት እንዲፋጠን፣ መልካም አስተዳደር እንዲጎለብት፣ ¾በላÃ ነት 3∕a\∂ *እንዲ*ከበር፣ ሰብአዊ መብት እንዲጠበቅ፣ ሰላም መንግስት *እንዲ*ሰፍን፣ ለሕዝብ አመኔታ ተንዥ እንዲሆን፣ የወጣቱን መንፈስ በ*ማነቃቃት* አገራዊ ስሜት እንዲዳብር የበኩላቸውን ሚና መጫወት አሰባቸው።

ከዚህ በላይ የተገለጹት በአገር ውስጥ ሲሆኑ ይችላሉ የተባሱ ክስተቶች ናቸው። አሁን ደግሞ፣ ኢትዮጵያ ከውጭ አገሮች *ጋር* በምታደርገው ግንኙነት ሊፈጠሩ የሚችሱ ክስተቶች እንመስከታለን።

፬. በውጭ አገር፣

፬.፩. በጎረቤት አንሮች (የአፍሪካ ቀንድ)

የኢትዮጵያ ቅርብ ጎረቤት አንሮች ¾ሚÑኑት በአፍሪካ ቀንድ ነው። እንደሚታወቀው የአፍሪካ ቀንድ የአውሮፓ፣ የእስያና አካባቢ የአፍሪካ አህጉሮች የማ.ገናኙበት አ*ማ*ካይ ሥፍራ ነው። የህንድ የሜኤቴራ*ኔያንን* ውቅያኖስንና ባሕር *የሚያገ*ናኘ፣ ቀÃ ባሕርም ¾ሚÑነው በዚሁ ቀጠና ነው።

ይህም የንግድና የትራንስፖርት መተሳስፊያዎችን ለመቆጣጠር አመች ነው፡፡ እንዲሁም በዘይት ሀብት ለታደለው ለመካከለኛ -ምስራቅ ያለው ቅርበት የአፍሪካን ቀንድ የጄኦ-ፖለቲካን ጠቀሜ• ÁÔnª ል፡፡

አትዮጵያ የአፍሪካ ቀንድ እምብርት ናት:: አ*ገር* በሕዝብ ብዛትም ከአካባቢው አገሮች አንደኛና፣ በመከላከያ ኃይልም ጠንካራ በመሆኗ፣ ተሰሚነት በአካባቢው አሳት። የአፍሪካ ቀንድ አንሮች b ለቲካ ተለዋዋጭ ነው። አውንታዊና 7次少 አሱታዊ **¾ሚታይ ነው**፡፡

በእኔ እይታ ግን በሚቀጥሉት 25 አመታት የኢትዮጵያ ጎረቤት አገራት እርስ በርሳቸው መልካም ግንኙነት ፈጥረው ወደ መቀራረብ ያመራሉ ነው። ይህንንም የምልበት ምክንያት፣

፬.፩.፩. በሱዳንና በኢትዮጵያ መሀከል የቅርብ ግንኙነት በዳበረ ሁኔታ እየተካሄደ ነው፡፡ ይህም በተጧጧፌ መልኩ አንደሚቀጥል ሁኔታዎች ያመላክታሉ፡፡

ግጭት የሱዳንን የርስ በርስ ደማሞ፣ <u> ማጭቱን</u> በተመለከተ በሰላማዊ መንገድ <u>አልባት</u> ስመስጠት የተጧጧፌ ድርድር ተከሄዶ ሰሞኑን ስምምነት ላይ የስምምነቱን ተÅርሷል። ቁልፍ *ዓላማ ከሰጠ፣ ከ6 አመታት* በኋላ፣ ሱዳን ከሱዳን 2C በደቡብ በአንድነት ስመኖር ወይም ተገንጥሎ መንግሥት 79 ለመመስረት ስዠሐ ወሳኔ à ÅረÒል። በእኔ ግምት የሕዝቡ ውሳኔው ውጤት ደቡብ ሱዳንን ነፃ አስወ**ተቶ የደቡብ ሱዳን** *መንግሥት* **:** Ã*ሙ*ሰረ• ል።

፬.፩.፪ ሱማሊያ *መንግሥት* አልባ ሆና አያሴ አመታትን አስቆጥራሰች።

በኬንያ በመካሄÉ ላÃ Áለ" -የሶማሊያ ዕርቅ ጉባኤ ሰምሮ የደቡብ ሶማሊያ መንግሥት Ãቋቋማል። 2.3.6 የሰሜኑ *ስማሌላ*ንድ የተረጋጋና ራሱን የቻለ መንግሥት 1PS ስመተዳደር መቻሉን ሰ*ስሚገኝ* ፣ በማስመስከር **ዓ**ሶ ከደቡብ *ሶማሊያ* Òርም ለመቀላቀል ስለማይሻ፣ አለም አቀፍ እውቅና አግኝቶ ነፃ *መንግሥት* ይሆናል። በሰባቱ አንሮች፣ ማስትም በሱዳን፣ በኤርትራ፣ በደቡብ ሱዳን፣ ጂቡቲ፣ *ስመ*ሴሳንድ፣ ደቡብ ሶማሲያና ኢትዮጵያ ሰላምና のなりつき ተፈጥሮ፣ በኢትዮጵያ ማዕከልነት በአፍሪካ ቀንድ የኮንፌዴሬሽን መንግሥት ይቋቋማል። NHLU9 *እያንዳን*ዱ መንግሥት፣ ሥርዓተ አባል አንር ሉአሳዊነቱ እንደተጠበቀ US: **ጎብረ**ቱ 1126 የሚከናውናቸው ተማባራት ይኖሩበታል። ለምሳሌ የ*ጋራ* ልማት ፖሊሲ፣ የ*ጋራ መ*ከላከያ፣ የ*ጋራ ገ*ንዘብ ፣ የ*ጋ*ራ የውጭ ፖሊሲ፣ በወደቦች 1126 መጠቀም ሊኖሩት የመሳሰሉት ይችላሉ። አገራችን *ኢትዮጵያም* ከወደብ አልባነት ሰነልቦና ሰቆቃ ትንላንላለች። (Ethiopia would thus be relieved from the psychology of being land-locked)

የአፍሪካ ቀንድ አንሮች በዚህ መልክ ተዋቅረው፣ ወደፊት በሂደት ወደውህደት ሲሽ*ጋገ*ሩ ይችሳሉ። በዚህ መልኩ ከቀጠለ፣ የአፍሪካ ቀንድ መተባበር ለአፍሪካ ንብረት ጠንካራ አካል ሲሆን ይችሳል።

፩. በአባይ ተፋሰስ አንሮች

የአባይ ወንዝ የውሃ ሀብት ፍትሐዊ ክፍፍል ጉዳይ፣ በተፋሰሱ አገሮች መሀከል ለአያሌ ዘመናት አወዛጋቢ ሆኖ ቆይቷል። በተለይም የውሃው ባለቤት ያልሆኑት የታህታይ አባይ አገሮች፣ ሱዳንና **ግብፅ** በውሃው ባለቤት የሆኑትን የሳእሳይ አባይ አገሮችን፣ ማለትም፣ ቡሩንዲ፣ &ምክራቲክ ሪፐብሊክ **ኮ**ንጎ፣ ኢትዮጵያ፣ ኬንያ፣ ሩዋንዳ *ታዛኒያና ዩ.ጋንዳ*ን ሳ*ያማክ*ሩ፣ ስምምነት በተደጋጋሚ በ*ጋር*ዮሽ በማድረግ ለብቻቸው ሲጠቀሙ ኖሬዋል።

አብዛኛውን የአባይ ወንዝ ውሃ ³⁄ምታበረክተው ኢትዮጵያ ስስሆነች፣ የኢትዮጵያ ተከ• • Ã መንግስታት በወንዙ የመጠቀም መብታቸው የማይሸረሸር መሆኑን በየወቅቱ በ*ማያ*ሻማ **U**•'**Ъ•** ማስጠንቀቀያ ሰጥተዋል:: በእንግሊዝኛው በቅንጭብ ሲጠቀስ፣ right and (Ethiopia has the obligation to exploit its water resources for the benefit of present and future generations) Ãላል::

ከዚህም በቀር፣ የሳሕሳይ አባይ ተፋሰስ አንሮችን በማስተባበር፣ ዓ.ም. በሱዳንና **ሕ.**አ.አ. **N1959** በግብፅ መሀከል የተደረገው አ-ፍትሐዊ የውሃ ክፍፍል ስምምነት **ፈርሶ፣ ሁሉን የተፋሰስ አ**ንሮችን የሚያቅፍ አዲስ ውል እንዲፈረም ኢትዮጵያ ስትሟገት ቆይታለች:: ኢትዮጵያ አይነተኛ ተዋናይ የሆነችበት ምክንያት ግልጽ ነው። 85% የአባይን ወንዝ የምትለግሰው ኢትዮጵያ ነች። **ል**ሎቹ የአባይ 15% ብቻ ነው ተፋሰስ አንሮች የማያበረከቱት።

¾ፈህ ሁሉ ¾&√ ሎማቲክ ግፊት በቅርቡ አዎንታዊ ምልክት እያሳየ መጥቷል። የውዛውን リብት በመሳው ተፋሰስ አንሮች ትብብር በÒራ ለመÖቀም ታምኖበት በ1999 ዓ.ም. የናይል ተፋሰስ ሕኔሺያቲቭ ተብሎ Basin Initiative) የተሰየመ ሁሉን ተፋሰስ አንሮች የሚያቅፍ ድርጅት ተመስርቷል። አሳማውም፣ ፍትሐዊ በሆነ የውሀ ክፍፍል የተፋሰሱ አንሮችን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልጣት ለማራመድ ነ ።።

የአባይ ተፋሰስ አንሮች ብዙ ውጣ ውሬድ ካሳለፉ በኋላ፣ ከፍጥጫ ወደ ትብብር በማምራት የወንዙን ውሀ ልማት ስመጠቀም፣ ለጋራ ስምምነት በመሰረቱ መድረሳቸው፣ ታሪካዊ እርምጃ ነው ይቻላል:: የኢትዮጵያም ስማስት የአባይ ዲፕሎማሲ 7-983 · 2 JU ደረጃ ለማድረስ ጉልህ ሚና ተጫውቷል።

ስለዚህ በቀጣዩ አመታት Ŀv የትብብር መንፈስ በአዎን• ዊ መልኩ መቀጠል አይቀራ ነ ። የአባይ ጉዳይ ወደኋላ መመለስ ከማይችልበት ደረጃ ደርሷል። ይህ ከሆነ ዘንዳ፣ የአባይ ተፋሰስ አንሮች ትብብር ዳብሮ፣ ስታፋስሱ አንሮች ልማትና ዕድንት ከማበርከቱም የያሶበ በአባይ ሽስቆ ሰላምና መሬጋጋት ሰፍኖ ወደ ፖስቲካ ትብብር ሲያመራ ይችላል። ይህ ትብብር **ማ**ቡን እንዲመታ፣ የኢትዮጵያ የአባይ ዲፕሎማሲ በተጠናከሬ መልኩ መቀጠል ይኖርበ• ል።

፮. በአፍሪካ

ከአፄ • Ãለ ሥሳሴ ዘመነ መንግስት Ëምሮ እስካሁን ድረስ፣ ኢትዮጵያ የአፍሪካን ጉዳይ የራሷ ጉዳይ አድርጋ በመያዝ እየተንቀሳቀሰች ትገኛለች። ለዚህም ነው የአፍሪካ ጉዳይ የኢትዮጵያ የውጭ ፖሊሲ የጀርባ አጥንት ነው የሚባለው።

አፍሪካ በቅኝ ግዛት ጨለጣ ወድቆ በነበረበት ዘመን፣ ኢትዮጵያ የነፃነት ችቦን *እያ*ውለበለበች ለአፍሪካ የነፃነት ትግል ተምሳሴት ሆናለች። $(13/4)^2$, -*¾*ተስፋፊዎችን ወራሪ በመምታት፣ ኃይላት ድል ኢትዮጵያ ነፃነቷን አስከብራ አፍሪካው*ያን*ና በመኖሯ በአለም ተሰራጭተው የሚኖሩ የአፍሪካ ዝርያዎች ያደንቋ• ል፣ ያከብሯ• ልም።

ከዚህም አልፎ ተርፎ፣ የኢትዮጵያን ታሪካዊ <u>ገድል</u> **እንደሞ**ዴል በመጠቀም፣ አፍሪካው*ያን* የነፃነት ስማፋፋም ትግላቸውምን ረድቷቸዋል። *ኢትዮጵያም ለ*አፍሪካ ምሳሌ *መሆ*ኗ ብቻ አርክቷት በዚህ አልተንደበችም:: ለአፍሪካ ትግል፣ ለአፍሪካ አንድነት ምስረ• ብዙ *መስዋዕት* ከፍላለች። ለምሳሌ *ግ*ጭቶችን *ስማ*ስወንድ፣ የነፃነት ሽምቅ ተዋጊዎችን በማስልጠን፣ ስስደተኞች **ጥላና ከሰላ በ**መስጠት፣ ተማሪዎች ስኮላርሽፕ ለአፍሪካ በመስጠት፣ ወዘታ... ከፍተኛ አስተዋጽኦ አበርክታለች።

ልሳን ኢኮኖሚክስ

ለዚህም ለማለት ይቻሳል፣ ነው አዲስ አበባ የአፍሪካ አንድነት ቤት መሥሪያ சைகை እንድትሆን አፍሪካው*ያን* የመረጧት። NHU90 ፈገድ፣ የኢትዮጵያ የነበረው በጊዜው *ጻ.ፕሎማ*ሲ. **አ**ንፀባራቂ ድል **አስ**መዝግቢል በብል ማ ኃነን አይሆንም::

ከዚህ በመነሳት፣ በቀጣ¿ 25 ፐመታት የአፍሪካ ጉዞ ምን አቅጣጫ ሊይዝ ይችላል፣ አቅጣጫው ትክክለኛ መስመር Ãዞ እንዲሄድ ኢትዮጵያስ ምን ሚና ትጫወታለች የሚለውን በአጭሩ • Cስሳለሁ።

አፍሪካውያን **እስካሁ**ን ባደረጉት ረጅም ንዘ፣ አያሌ አዎን• ዋ ውጤቶችን አስመዝግበዋል:: አፍሪካን ከቅኝ አንዛዝ 79 አስወጥተዋል:: የአፍሪካ 49 መንግሥታት ተመስርተው በሂደት አንድነት የአፍሪካ **አቋቁመዋል**:: በአፍሪካና በተቀረው አስም ጉዳዮች፣ አንንብጋቢ የአፍሪካን አቋም በአንድ ድምፅ አስምተዋል። ከዚህም በቀር፣ በቅርቡ የአፍሪካ **ጎብ**ፈትን መስርተዋል። የአፍሪካ ፓርላማም ተመርቆ፣ ሥራውን Ëምሯል።

እንዲሁም የአፍሪካ የኢኮኖማ. ማህበረሰብ በክፍለ አህጉራዊ ደረጃ ተቋቁሞ፣ የንግድ ልውውፕን፣ ³∕Ò& Ñምሩክን ለማሳካት በመስራት **ዓ**ሶ ይገኛል። Ãυ ከሰ*ሙሬ* በኋላ፣ የአፍሪካ 826 ÑIÁን ለመመስረት ዕቅድ አለ። ዕቅዱ ሲሳካ፣ የአፍሪካ የኢኮኖሚና *የ13*ዘብ ውሕደት (Economic Integration and Monetary Union) ይÅፈÒል::

ይህ ሁሉ የሚያመለክተው፣ አንድ የአፍሪካ መንግሥት (United States Africa) ወደፊት ለማቋቋም መሰረት እየተጣለ መሆኑን ነው። 77: ርሩ Lu ገሀድ ሊሆን የሚችለው የአፍሪካ መንግሥታት 377C ማብዛታቸውን ቀንሰው ወደተማባራዊነት ያተኮሩ እንደሆነ

ነው። (Less rhetoric, more action) ሲያደርጉ ነው።

አንድ የአፍሪካ መንግሥት እውንነት ከኢትዮጵያ ጥቅም አንፃር ሲታይ የሚደገፍ ነው። *ምክንያቱም፣ አዲ*ስ አበባ የአፍሪካ አንድነት መንግሥት መናገሻ ከተጣ ሆና የመቀጠሉ ዕድል ሰፊ በመሆኑ ነው። ተለዘ ነ ኢትዮጵያም በበኩሏ፣ ለአንድ የአፍሪካ መንግሥት መሳካት ሌሎቹን የአፍሪካ አገሮች በማስተባበር መስራት በሙስ ኃይል ÃÖበቅበ• ል።

ከዚህ ላይ ሊሰመርበት የሚገባው፣ አንድ የአፍሪካ መንግሥት መቋቋም፣ ለአፍሪካ ሰላምና መረጋጋት፣ ልጣትና ዕድገት ጠቃሚ ከመሆኑም በላይ በተባበረ ክንድ የግሎባላይዜሽንን ተፅዕኖ ለመቋቋም Ãረርል።

መንግሥት የጎብረቱ መመስረት አስፈላጊ መሆኑ ሴላው ምክንያት፣ እንደም*ንገ*ነዘበው የው*ጭ ግንኙ*ነት መሰረት ሆኖ ሲያገለግል የኖረው የሱአሳዊ አገር ሥርዓት (Modern nation system, the basis • É 📆 international relations) ለግሎባላይዜሽን፣ • ¾ተሽረሽረ ÃÑና (Henery Kissinger, ል። • " ቀ Does America Need a Foreign Policy) 110º በመሰ¾ም በቅርቡ በደረሱት መጽሐፋቸው፣ የአገር <u> ሱአላዊነት ጽን</u>ስ ሐሳብ በመሽርሽር መሆኑን ላይ ያበስራሉ:: የዌስትፌሊያ (Westphalia) ስምምነት አሁንም ይሰራል ወይ ብለው ይጠይቁና፣ **ጥያቄያቸውን** ራሳቸው በንዛ በመመለስ Ŀυ ሥርዓት (doctrine) ፌተና Ñን ም• ል Ãላሉ።

ይህንንም ሲያብራሩ፣ **01648** በአውሮፓ መንግሥታት መሀከል ስምምነት የአገሮችን የተደፈገው <u> ሱአላዊ</u>ነትና እኩልነት ዕውቅና ሰጥቶ፣ አንዱ በሴሳው አንር ጣልቃ የደነገገው ድንÒÑ *እንዳይገ*ባ መጣስ ተዓሶ፣ በሰብአዊ መብት

ሰበብ አስባብ ጣል*ቃ ገ*ብነት • ³⁄ታካሄÅ ÃÑኛል Ãላሉ::

ይህንንም በማጠናከር፣ William PFAFF በቅርቡ በ International Herald Tribune. The Decline of Nation State, non. Éርስቱ፣ ከ150 አመታት በፊት የCommunist Manifesto በዘው-ዳዊና በከበርቴ ሪፐብለክ 8,00% የነበረውን የአገዛዝ ሥርዓት • ሪ¡ ለ^{" 3} Åሩ ቀምተው *ገ*ዥነት የሰጠውን ወስደዋል ብሎ ይኮንናቸዋል ይልና፣ በአንፃሩ በአሁኑ ወቅት *መን*ግስትም የአሜሪካ የራሱን Manifesto አውጥቷል። ይኸውም፣ የአሜሪካን ጥቅምና くりろうふ የሚያደፈርስ ስ*ጋት* በማናቸውም አገር ቢፈጠር፣ ስጋቱን ለማስወገድ <u> ሱአላዊነትን</u> የአገር በመጣስ፣ አ*ሜሪ*ካ ጣልቃ ትንባለች። ካስፈ*ስገም* የመንግስት ለውጥ Change) ታደር*ጋ*ለች (Regime ይሳል። በ*ቅር*ቡ በአፍ ኃኒስታንና በኢራቅ *የአሜሪ*ካ *ማኒፌ*ሰቶ የተባለው አሳ*ማ* ተፈጻሚ ሆኖ **ሕና**ንኘዋለን።

*ስማን*ሳት የቃጣሁት፣ ይህንን በአሁኑ ወቅት፣ አለማችን በብቾኛ ኃይል *አገር* በመመራት የውጭ ስለምትንኝ፣ **9**3ኙነትን ለማካሄድ ችግር በተጠናል *እንዳለበት ነው። ያለው አማራጭ፣* በቡድን ተደራጅቶ የውጭ ግንኘ *ጎትን ማ*ካሄድ ነው። ይህንንም በመገንዘብ፣ አህጉራት በነፃ ገበደ ስም በቡድን •የተደራጁ ነው። ስምሳሌ በአውሮፓ፣ የአውሮፓ ጎብሬት፣ በሰሜን አሜሪካ NAFTA በደቡብ አሜሪካ፣ MERCOSUR፣ በÅቡብ ምሥራቅ • ስÁ፣ ASEAN፣ ተቋቁመዋል:: hHtv እውነታ በመነሳት ነው፣ የጠነከረ የአፍሪካ *ጎብረት ያስ*ፈል*ጋ*ል የምለው።

የኢትዮጵያም የውጭ ፖሊሲ እነዚህን ታሳቢዎች ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት፣ አዲስ አበባም የአፍሪካ ነብረት መዲና ስለሆነች፣ በቀጣ¿ አመታት፣ የአፍሪካ የጋራ የውጭ þ ሊሲ (African Common Foreign Policy) እንዲጠናክር፣ ክፍተኛ ሚና መጫወት ይኖርበ• ል። በ² ኒህ አካኋን፣ የግሎባሳይዜሽንን ተጽእኖ ለመቋቋምና የአገርንም ጥቅም ለማስÖበቅ Ã ረርል።

፯. በተባበሩት መንግሥታት፣

እንደሚታወቀው ኢትዮጵያ ¾ተባበሩት መንግስታት ድርጅት መስራች አባል ናት። የድርጅቱ ቻርተር አላጣዎች የታለመሳቸውን ፅብ እንዲመቱ ኢትዮጵያ ሙሉ ተሳትፎ አድር ጋለች። እያደረገችም ነው።

አፍሪካ ከቅኝ አካዛዝና ከአፓር• ÃÉ የባርነት ሥርዓት ነፃ እንዲወጣ፣ ድርጅቱ ባቋቋመው ነፃ አውጭ ኮሚቴ አባል በመሆን፣ ኢትዮጵያ ሙሉ ተሳትፎ ከማድሪጓም በላይ፣ ደቡብ ምዕራብ አፍሪካ (ናሚቢያ) በጊዜው ከነበረው የደቡብ አፍሪካ 2ረኛ መንግሥት አካዛዝ ነፃ እንድትወጣ፣ ኢትዮጵያ ከላይቤሪያ ጋር በመሆን፣ በአለም አቀፍ ፍርድ ቤት ለሰባት አመታት ተሟግታ፣ ናሚቢያ ነፃነቷን እንድትጎናጸፍ ተÅርጃል። በ²、ህ ረÑÉ፣ እነሆ!

ኢትዮጵያ ጉልህ አስተዋጽኦ አድር*ጋ*ስች።

ከዚህም በቀር፣ ኢትዮጵያ ለድርጅቱ የሰላም አሰክባሪ • Ãል በ¾፩፮, -አስተዋፅኦ በማበርከት ለአለም ሰላምና ጸጥታ መከበር ድርሻዋን ለግሳስች።

ንÉርፀቱ ¾ዓታው ምክር ቤት እንዲሻሻል ክሌሎች አንሮች *ጋ*ር በመሆን ኢትዮጵያ ጥረት እያደረገች ነው። እንደሚታወቀው፣ የፀጥታው ምክር ቤት ቋሚ አባላት የ• Ãል አሰላለፍ፣ በ1945 ዓ.ም. የነበረውን አለም ነው የማያንፀባረቀው። አምስቱ ኃያላን ቋሚ አባላት የሚባሉት ሥልጣንን በሞኖፖል ይዘው በራሳቸው ፍላጎትና ጥቅም አለምን እንደፈለጉ ያዙበታል። ይሁን እንጂ፣ በአሁኑ ወቅት አያሴ የድርጅቱ **አባላ**ት፣ *ኢትዮጵያም* ß ምር፣ ¾ዓ• "- ምክር ቤት ቋሚ አባላት ቁጥር ተሻሽሎ አሁን አለም እንዲያንፀባርቅ ያለንበትን **ግፊት ሕ**ያደረጉ ነው። በቀጣዩ አመታት፣ ግፊቱ ተሳክቶ፣ ጃፓን ከሩቅ ምሥራቅ፣ ህንድ ከደቡብ

እስያ፣ ጀርመን ከአውሮፓ፣ ብራዚል ከላተ፡ን አ*ሜሪ*ካ፣ /ናይጄሪያ/፣/ደቡብ **አፍሪካ/፣** /ልብî /፣ /ኢትዮጵያ/፣ ከታዘፈን የጸጥ• " -አንዳቸው ከአፍሪካ ምክር ቤት ተጨማሪ ቋሚ አባላት ይሆናሱ ተብሎ ይገሙ ል።

ለማÖ ቃለል ፣ N2 1) êљõ *እን*ደምክርኩት፣ ለማስቀመዓ በሚቀዓለች ሩብ ምዕተ አመት፣ ከፍተኛ በአለም ለ" -ዓ NHLU9® *እን*ደሚደረግና፣ የስውጥ ሂደት፣ የበለጸ*ገች ዲሞክራሲያዊት* ኢትዮጵያ ተ*ገን*ብታ፣ በአፍሪካና በቀሪው አለም ሰላምና መፈጋጋት ሰፍኖ፣ ስስው ልጅ **ደህንነት**፣ እኩልነትና ብልፅ**ግ**ና በሚደረገው አ**ለ**ም አቀፋዊ ጥሬት፣ አገራችን ሚና ትጫወት ታሳቅ ዘንድ፣ «ኢትዮጵያ ታበጽህ አÅዊሃ ሀበ እግዚአብሔር» በሚል ጸሎት *ንግግሬን አበቃስሁ*።

THE ROLE OF ETHIOPIA'S FOREIGN POLICY IN THE BUILDING OF A PROSPEROUS AND DEMOCRATIC ETHIOPIA WITHIN THE NEXT OUARTER-CENTURY

Mengiste Desta (Ambassador)

Tonight's topic has as its focus "the kind of contribution Ethiopia's foreign policy could make within the next quarter of a century to the building of a prosperous and democratic Ethiopia in this age of globalization."

I would, before all else, like to thank the Ethiopian Economic Association for providing me with this opportunity to present this talk tonight at this forum.

It has come to my attention that professionals in different disciplines have presented their views and expressed their opinions regarding the development and growth of our country in a series of discussions held at this forum. It is my opinion that such discussions would provide the forum that will help encourage those children of Ethiopia, who have the desire to see not an Ethiopia of which they would be ashamed but one that is prosperous and democratic and in which peace and stability will have prevailed, and of which, consequently, they will be proud, to make concerted efforts to build such an Ethiopia and towards concrete realization with all the zeal that they can muster.

Before I delve into the main issue. however, I would like to give some overview of Ethiopia's diplomatic history, followed by the basic concept of foreign policy, its aims and functions and the implementing body of the policy. Having done this, I shall, then, tackle the main topic, in the process of which I shall explain attempt to the Ethiopia's foreign policy could play within the next twenty-five years in terms of building a prosperous Ethiopia and with regard to the country's internal operations and the relationship she has with the countries of the Horn, the rest of Africa and, particularly, with those of the Nile basin, and its place within the United Nations, all viewed within the framework of globalization.

This attempt of mine, whether for better or worse, is bound to be one of prophesying [or a projection of visions]. Some people may have the gift of prophecy and vision. I, for my part, cannot dare claim to possess such a gift. Whatever the case, I shall try to do as best as it is [humanly] possible.

I. A GENERAL OVERVIEW OF ETHIOPIA'S DIPLOMATIC HISTORY

Ethiopia is a country that has for several centuries managed to defend its independence and sovereignty. In this long period of its history, the country had different types and forms of relationship with the outside world, both in times of peace and war, to the strengthening of which expatriate historians, missionaries and merchants have made their respective contributions.

Historical sources indicate that ancient Ethiopia, given the high level of civilization it had attained at the time, had strong commercial dealings with different countries in the Middle East and Asia. The fact that the Axumite Empire had control over the Red Sea, as a result of the strong economy and the well-organized military force it could muster, serves as an additional evidence for the network of foreign relations that Ethiopia had built at the time.

Another aspect of Ethiopia's foreign relations concerns the various wars it conducted against invaders. The Turks, the Egyptians, the Dervishes,

^{*} A speech made at the Vision 2020 Ethiopia Series organized by the EEA, May 28, 2004 at the Hilton Hotel.

as well as the Europeans, had made repeated attempts to invade the country. However, Ethiopia is a country that has managed to counter all these invaders and maintain its independence and sovereignty.

Cognizant of this fact, some historians have invested her with epithet "Africa's fighting kingdom." The epithet is indication of the fact that Ethiopia 'dueled' its enemies at all those different times, not to commit aggression against other people's territories or for territorial aggrandizement but to maintain and defend her age-old sovereignty and territorial integrity against the colonial interests of the aggressors.

The repeated victories Ethiopia won over those foreign forces of invasion have contributed to the recognition of Ethiopia by the then European colonial powers as a free and independent country, which recognition forced the said powers to establish diplomatic relations with her.

The latest such attempts of invasion by Somalia and Eritrea, in which Ethiopia once again emerged victorious, are still fresh in our memory.

The sacrifices made by Ethiopia's heroic children for the impendence and sovereignty of their country, and more particularly the victories won, first, at the battle of Adowa and, then, during the fascist invasion [of 1935], which have been accorded a special place in the history of the world, but particularly in the history of the struggle of black people all over the world, shall always be remembered.

It will then not be an exaggeration speak of the negative contribution of all these wars to the backwardness of our country. It would not be difficult to imagine what level could have been attained in our country's growth had all the paid sacrifices and expenses incurred in the course of all these wars been invested in its development.

II. THE NATURE, AIMS AND FUNCTIONS OF FOREIGN POLICY

Now that I have said this much about the history of diplomacy in Ethiopia, I shall proceed to explain the nature, aims and functions of foreign policy.

2.1. The Nature of Foreign Policy

As we all know, a given government's administrative policy can be classified under two major categories: namely, internal [national] policy and foreign policy. The two are mutually supportive. Or, to put it in another way, a country's foreign policy draws a lot from its national or domestic policy.

Briefly put, foreign policy can be defined as being constitutive of those general guidelines that determine and guide the relationship a government enters into with other governments and international bodies, with the view to promoting its overall national interests. This relationship is based on the principles of equality, cooperation and mutual benefit.

2.2. The Aims and Functions of Foreign Policy

2.2.1. Objectives

The foreign policy document of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, published in November 1996, has itemized the following objectives, which I shall summarize as follows:

- To safeguard the sovereignty, independence and dignity of the peoples of Ethiopia;
- To strengthen a democratic order:
- To contribute to the realization of a rapid social and economic development;
- To strengthen peace and cooperation in the Horn of Africa:
- To actively engage in ensuring peace and security for the mutual development of the peoples of Africa:
- To contribute to the efforts to alleviate the unequal and inequitable relationship between the developing and the developed countries;
- To work towards world peace, equality and equitable relations.

We can see from the above that the objectives of foreign affairs policy involve many issues. Internally, the focus of the objectives ranges from the safeguarding of the country's sovereignty and independence to the building of a democratic order, while externally, they focus on the ensuring of peace and cooperation in the Horn of Africa, mutual development of the nations of Africa, the existence of equitable relations between Third World countries and the developed nations, and contributing to world peace.

While the above-mentioned objectives constitute the fundamental aims the Ethiopian foreign affairs policy, what is particularly discernible is that the major mission of the policy is to contribute to the overall effort toward the realization of the society's political and economic development.

2.2.2. Functions

In this section we shall look into how the objectives of the foreign policy itemized under (1) above can be integrated in practice.

We have earlier said that it is a foreign affairs policy determines and steers the relations a government enters into with other governments, with the view to promoting the security and interests of the country it heads. There is a separate government institution responsible for the follow-up and implementation of a foreign policy, which is assigned the name 'ministry of foreign affairs'. While this institution constitutes the parent agency, it has under its jurisdiction additional institutions responsible for implementing the terms of the foreign policy out in the field.

These institutions are embassies, resident diplomatic missions and consulates. In addition to this, diplomatic activities can be undertaken both openly and secretly, either through meetings of diplomats or at the level of heads-of-state only.

The principal function of these institutions is strengthening the link between the government they are representatives of and those of the countries where they have been established for the mission.

2.2.2.1. Protecting their country's interests

Ensuring that the country's longterm interests are protected and doing everything in their power to contribute their share toward this end. They are expected to contribute toward the creation of collaboration between the concerned governments in the areas of trade, tourism, investment, culture, and science and technology.

2.2.2.2. Making friends/creating allies

Approaching influential government officials, party members, members of parliaments, civic associations, intellectuals and prominent personages, and media professionals in the different countries and winning them over as friends/allies.

2.2.2.3. Protecting the rights of citizens

Creating favorable conditions for bringing together and organizing Ethiopian citizens living abroad in order to better protect their rights, consolidate their link with their country and enable them constructively contribute to welfare. Ambassadors, envoys-inresidence and consulars shall be assigned to coordinate the abovementioned duties/responsibilities through embassies.

An important and legitimate question that I think should be raised at this point is: 'what criteria should diplomats meet for them to be assigned to a mission in a foreign country?' Essentially, diplomats assigned on a foreign mission should be selected, through a process that has as its fundamental

criterion the twin attributes of ability and competence.

When we look at the process of assigning diplomats currently in practice in the country, we see that it is based, more or less, on a policy that takes into consideration the fulfillment of national/ethnic quota. It is true that, considering that Ethiopia is a land of many nationalities, this system of selection goes in accord with the concrete reality of the country and, also, finds acceptability within the principles of a democratic order.

However, unless the would-be appointees have both experience and competence alongside their nationality, the practice of assigning individuals on the basis alone of their national origin could do more harm than good to the country. Unless diplomats have ability and competence, they will be of benefit neither to their respective nationalities nor to the country as a whole. Seen from other angles, such could even process entail diplomatic bankruptcy. The diplomacy problems in emerged during the Ethio-Eritrean conflict, it is assumed, could have been due to such a process of selecting the country's diplomats. If one is convinced that this mode of operation is in principle defective, due measures should be taken to rectify it.

In order for our diplomats to make significant contribution to the development and prosperity of their country, they should be assigned on the basis of their abilities, experiences and linguistic competence. In order to make this a reality, we need to create a

professionally competent diplomatic corps.

Generally considered, the major function of a country's foreign policy is to provide its share of contribution toward enabling the national interests promoted by that country's government to yield positive results by engaging in a diplomatic campaign.

Having said all this, I shall now proceed to the main topic of the evening, using what I have said so far as my launching pad, and addressing the issue under the following headings.

III. THE CONTRIBUTIONS
ETHIOPIA'S FOREIGN
POLICY COULD
POSSIBLY MAKE
WITHIN THE NEXT
QUARTER CENTURY IN
THIS AGE OF
GLOBALIZATION

To begin with, I would like to give a brief description of my visualization of the global situation within the next quarter century.

1. It is my estimation that our

world will undergo a radical change in the coming twenty-five years. To point out the major changes: information technology will have expanded to such a magnitude as to steer our world toward transforming itself into one global village. The present European Union will have forged itself into one strong European state. Given its current progress in the area of development and technology, China will have attained a superpower status. Given this

trend, America will have ceased to be the only superpower of the world.

In addition to this, space science research will have been consolidated, entailing the establishment of an international space station. Then a moon base shall be constructed, and with this as a launching pad, humankind shall be able to take a mission to Mars. Moreover, plans and projects shall be drawn to travel to other planets.

This process shall in turn usher in the question of outer sovereignty, which will inevitably become controversial. As a result, space law shall outer promulgated to determine planetary sovereignty. Based on this, outer space foreign policy shall be drawn and form the basis for interplanetary relations. My vision, therefore, is that this shall be the reality of our world within the next twenty-five years.

2. In connection with this, I shall now turn to the question of the contribution foreign policy could make to the building of a democratic Ethiopia in the next 25 years.

As we all know, since the end of the cold war, liberal democracy and free-market economy have been on the rise. Specifically, globalization has helped the world's economy assume an international dimension. I shall leave the details to experts of economics and let the issue stand at that.

Ethiopia itself cannot but be part of this process. That is why she is in the process of building, *grosso*

modo, a democratic and a freemarket system. In confirmation of this fact, the Foreign Affairs and National Security Policy and Strategy, published in November 2002, has the following to say in the section titled "Globalization as the Basis of Foreign Policy":

The efforts to bring about rapid economic development, democracy and good governance cannot be seen outside of the regional and global contexts." And it goes on to add: "We cannot attain democracy and development by closing our doors and taking refuge in our mountainous country. . . . It is through fully exploiting the opportunities globalization provides us . . . that we can promote our [national] interests and security."

What we understand from the above and need to underscore is the fact that, in this age of globalization, because the economy constitutes a focal point of foreign relations, Ethiopia's foreign policy is expected to chip in its share of contribution in the effort to make the country a prosperous one.

This being the case, a resultyielding effort is expected of our diplomats to ensure the realization of a rapid economic growth that will improve the livelihood of our people, to secure foreign aid, have the country's debts cancelled, ensure the massive flow of foreign investment into the country and the development of tourism.

Let us now look at some of the changes that will take place during the envisioned period of time.

3. Within the Country

Population growth and economic development

To start with population size, it is estimated that, 25 years from now, our country's population would soar up to about 150 million. Compared to the population size of the neighboring countries, this figure is quite high. Positively looked at, such a huge population size could be considered an asset to the country's development, while at the same time creating a wide market for the country and the surrounding regions.

Seen negatively, however, if the population growth exceeds that of the economy it poses a great problem, becoming a liability rather than an asset. Consequently, the growth in population must balance with economic growth. Anything short of this means perennial poverty for the country and its people.

It may help us a lot to draw lessons from the experiences of India in order to solve the problem of poverty in our country. And I have my reasons for suggesting that.

In the second-half of the twentieth century, specifically in the 1950s, when India was stricken by famine, Ethiopia had, like other countries, contributed its share of food aid, as unlike today when she herself has become a victim of a similar famine.

The Indian government on its part had, in the 1960s, designed a policy titled "the green revolution" and managed to withstand the problem of food shortage. Not only that, at

present India has not only been able to provide sufficient food to its people amounting to about one billion, but it also produces enough surplus for export to other countries.

By therefore learning from the experience of India, Ethiopia, too, can make use of the same kind of technology and be able to at least feed its people a decent three meals a day. This briefly covers the economic aspect of our development.

3.2 Politics

If the process of democracy building we have started continues with the same trend--and I don't see why it can't--the principle of revolutionary democracy now espoused by the EPRDF will wither away, giving place flourishing of liberal democracy. Genuine democracy shall prevail in which elections will take place with the democratic participation of the people, as a result of which a system will be ushered in whereby new governments will come to power peacefully, making an end to change of regimes through armed violence once and for all.

3.3 Another event to take place in the envisioned period

The Axum Obelisk now standing in Rome shall be returned to its motherland and reinstituted on its original site. Similarly, the fallen obelisk that has been lying down for centuries will once again proudly stand upright. Thus will our glorious Axumite relics be resurrected and occupy their proper place in a new Ethiopia.

3.4 Establishment of school of diplomacy

This institution will continuously produce would-be diplomats equipped with sufficient know-how in the art of diplomacy. What we must realize, however, is that the individuals thus trained would not automatically make diplomats simply because they have graduated from the institution.

People can make capable diplomats only when, after equipping themselves with adequate professional knowledge, they have served in the Ministry of Foreign starting from scratch, Affairs participated in conferences. properly oriented in the art of negotiation and proved themselves useful when assigned on diplomatic missions abroad.

Diplomats thus seasoned will be able to strengthen mutual relations between their country and those to which they have been assigned. They will further be able to penetrate society, that is, create links with the media, businesses, political parties, members of parliament, prominent personages, etc. and win over friends/allies for their country by thus strengthening the country's relations with other countries.

Moreover, by establishing a close link with Ethiopian citizens living abroad, capable diplomats will encourage them to act as ambassadors of their country. One of the missions of such ambassadors should be to do public relations work so that those citizens can return to their country and invest their capital and participate in the process of her development.

3.5 Public diplomacy

Although the government has the primary responsibility of ensuring the successful running of both the internal and external affairs of the country, it cannot, however, cover all aspects of these affairs because of the huge workload it already shoulders. Accordingly, in order to strengthen the burden-sharing capacity of the people, due attention should be given to diplomacy.

In this respect, then. nongovernment organizations, professional associations, the business community, political parties, media professionals, members of parliament, sports and art associations, etc. all must be able to take it upon themselves and make it their national duty to create links with their counterparts abroad and contribute to the democratization and rapid development of our country by making and winning over friends and allies for her.

Public diplomacy must not be restricted to activities undertaken abroad; it must also be actively pursued in a coordinated manner within the country itself. The groups I mentioned above must play their share of role in ensuring the realization of rapid economic development, the strengthening of good governance, the observance of the supremacy of the law, the protection of human rights, the prevailing peace, of the government's acquiescence to the trust and confidence of the people and the inspiration of patriotism in the minds of the youth by raising their awareness.

What I have enumerated so far are the things that would take place within the country in the envisioned period of time. Let us now look into what the situation would look like in terms of the relations she has with foreign countries.

4. What I think will take place abroad

4.1 The neighboring countries (the Horn of Africa)

Ethiopia's closest neighbors are found in the Horn of Africa. As we all know, the Horn of Africa region is the melting pot where Europe, Asia and Africa meet. The Red Sea that links the Indian Ocean with the Mediterranean Sea is also located in this region. This makes it suitable for controlling the commercial and transportation passageways location provides. Moreover the proximity of the region to the oilrich Middle East countries brings to prominence the geo-political importance and benefits of the Horn.

Ethiopia is the nucleus of the Horn of Africa. Since it has the largest population in the region and has a strong military force, it wields quite an influence in the affairs of the Horn. The political atmosphere of the Horn countries is constantly shifting. This has both positive and negative aspects. On the positive side, Ethiopia has a relation of good neighborliness with the Sudan, Kenya and Djibouti, while its relations with Eritrea and Somalia can be marked down as negative.

In my view, however, within the next twenty-five years, Ethiopia and its neighbors will develop good relations and create some kind of rapprochement. My reasons for this are as follows:

4.1.1 The formation of a good relationship between the Sudan and Ethiopia is already in the making. Moreover, situations indicate that the process already begun would be intensified.

With regard to the civil war in the Sudan, an intensified negotiation has just been completed and the two parties have reached agreement. The agreement has as its core objective that, after six years, referendum will be held determine whether southern Sudan will remain part of the present Sudan or will secede and become an independent state. In my estimate, I think the referendum will result in the separation of southern Sudan and the formation of an independent State.

- 4.1.2 It has now been several years since Somalia became a country without a state (government). In my view, the peace negotiation now underway in Kenya shall be concluded with the formation of a separate state of southern Somalia.
- 4.1.3 Since Somaliland in the north is on the way to proving itself able to run its own affairs as a stable government, and because it has no desire to unite with southern Somalia, it will secure international recognition and establish itself as an independent state. Peace stability will prevail among the seven countries of the Horn; namely, the Sudan, Eritrea, southern Sudan, Djibouti, Somaliland, southern Somalia and Ethiopia, in the wake of which a confederation of the Horn of Africa shall be

established, with Ethiopia as its nucleus. In this system confederation, each member state will retain its sovereignty, while the union shall have activities it will undertake in common. For instance, could have a common development policy, a common defense structure, a common market, a common foreign policy, and common use of the ports available. In this process, our country, Ethiopia, will rid itself of the anxiety of remaining a landlocked country.

The countries of the Horn of Africa thus structured within the framework of a confederation could make a transition to unification in a future process. If things proceed as I envision them, the union of the Horn of Africa will form a strong basis for and an integral part of the African Union.

5. The Countries of the Nile Basin

The issue of the equitable sharing of the waters of the Nile has been a long-standing controversial issue among the countries occupying the area along the basin. Especially, however, the countries of the lower Nile basin, the Sudan and Egypt, who do not even have a legitimate claim of proprietorship over the River, have been sole beneficiaries of the waters of the Nile by repeatedly signing unilateral agreements between them, without even consulting the countries of the Upper Nile--namely, Burundi, the Democratic Republic of Congo, Ethiopia, Kenya, Rwanda, Tanzania and Uganda--who happen to be the legitimate owners of the Nile.

Since Ethiopia contributes most of the water that drains into the Nile basin, successive Ethiopian governments have on many occasions given their warnings, in the most unequivocal terms, to the countries of the Lower Nile basin about the inviolability of their right to use the waters of the river. To quote from the English version in brief: "Ethiopia has the right and obligation to exploit its water resources for the benefit of present and future generations."

Moreover, in 1959, Ethiopia had managed to rally the countries of the Upper Nile basin in a campaign to have the exclusionary and unjust agreement, entered into by the Sudan and Egypt to apportion the waters of the Nile between them, abrogated and to have a new agreement, which includes all the countries of the Nile basin, to be drawn. The reason for Ethiopia's playing a central role is clear. It is Ethiopia that contributes 85% of the water volume of the Nile, while the rest of the countries of the Nile basin put together contribute only 15%.

This diplomatic pressure has of late resulted in some positive signs. It has now transpired that all the countries concerned have been convinced that the waters of the Nile should be used through the collaboration of all and, accordingly, an organization embracing all the countries of the called the Nile Basin basin. Initiative, has been established as of 1999. The main objective of the Initiative is to promote the social and economic development of all the countries of the Basin by ensuring the equitable

apportionment of the waters of the Nile.

The fact that the countries of the Nile Basin, after having gone through so many ups-and-downs, have made a transition from a stance of confrontation to the spirit of cooperation to use the waters of the Nile in common and have thus arrived at a common agreement could indeed be considered a big historical step. Ethiopia's diplomacy concerning the Nile has played a significant role in getting the matter to where it is at present.

Consequently, it is inevitable that this positive spirit of cooperation will continue through the years to come. In other words, the Nile issue has reached that stage where things cannot be retracted. If this remains to be the case, the cooperation among the countries of the Nile will be consolidated. While this spirit of cooperation will contribute to the growth and development of the countries of the Basin, peace and stability could prevail in the Nile Basin, which could, in turn, lead to political cooperation among the countries beneficiary to the waters of the Nile. In order that this cooperation may achieve its goals, Ethiopia's diplomatic efforts concerning the Nile should be sustained and pursued even more strongly.

6. Africa

Since the time of Emperor Haile Selassie, Ethiopia has been pursuing the concerns of Africa as if they were her own concerns. And that is why African issues are said to constitute the backbone of Ethiopia's foreign policy.

In those dark days of colonialism, Ethiopia, the sole independent country at the time, represented a beacon of freedom for Africa's struggle for independence. Because of its repeated victory over the forces of invasion and the preservation of its independence, Africans and their progenies all over the world both admire and respect her.

Consequently, the other African countries have emulated Ethiopia's historic example to intensify their struggle for independence from colonialism. But Ethiopia did not simply pride itself in being example for the rest of Africa and leave matters at that. Rather, it has gone further to make sacrifices for Africa's struggle for independence as well as the establishment of African unity. Its contribution includes resolving conflicts between African countries, training guerilla fighters, sheltering refugees, offering scholarships to students from the other African countries, and so on.

One could, therefore, surmise that it is for this reason that African countries chose Ethiopia to be the seat the secretariat of the Organization of African Unity. It wouldn't, therefore, be an exaggeration to say that Ethiopia's diplomacy has registered a glorious success in the continent.

With this as a point of departure, I shall now try to map out the course Africa's journey into the future would follow in the coming twenty-five years and, at the same time, point out what role Ethiopia could play in this journey.

Africans have registered many positive results in the long journey they have traveled heretofore. They have secured independence for the African continent. Independent African states have been established and they have managed to found the Organization of African Unity. They have articulated their position in unison on important issues of concern both to Africa and the rest of the world. They have recently established African Union. The African Parliament has been inaugurated and has started its functions.

Similarly, the African Economic Community has been established on a regional basis and is currently working towards the realization of trade exchange and a common customs structure. A plan to establish a common African market is underway once this has been attained. When the plan has been realized, there will be economic integration and monetary union embracing the whole of Africa.

All this is a precursor to the establishment of the United States of Africa. But this can be transformed into a concrete reality only if and when African states focus less on rhetoric and more on action.

The idea of one African state has acceptance on the part of Ethiopia when seen from the vantage point of her interests, because the chances of Addis Ababa remaining the capital of the United States of Africa are great. Consequently, Ethiopia must exert all the effort it can to rally the other African countries toward the successful realization of the United States of Africa.

What ought to be emphasized at this point is that the establishment of one African state, over and above being beneficial in terms of ensuring peace and stability as well as development and growth for Africa, will also help withstand the pressures of globalization.

The other reason for the necessity of establishing a united African state is that, thanks to globalization, the modern, sovereign nation-state, which has hitherto formed the basis of international relations, is slowly being undermined. The renowned statesman Henry Kissinger has indicated so much in his recent book Does America Need A Foreign Policy? In this book, the author poses himself a question to the effect of whether the Convention of Westphalia is still functioning, to which he answers that the doctrine is facing challenges.

By way of elaborating on this point, he says that, in 1648 the agreement reached among the European states recognized the sovereignty and equal status of each state and decreed that no state should interfere in the affairs of another. But this agreement, he says, was violated on the pretext of stopping the violation of human rights by some of the countries, with the result that some states began to interfere in the affairs of others.

In support of this, the author tells us that, recently, William Pfaff, in an article titled "The Decline of the Nation-State," which appeared in the *International Herald Tribune*, condemns such states for usurping the proletarian rule that *The Communist Manifesto* had divested from the imperial-bourgeois regime 150 years ago and passed on to the

19

working class. Similarly, he says, the American government has issued its own manifesto. The purpose of this manifesto is to give America the power to intervene in the internal affairs of any given country if it feels that its interests have been threatened, all in total disregard of that country's sovereignty. The author further says that, if found necessary, America will engineer a change of regime in the concerned country. We have seen how this American manifesto has been put to practice recently in Afghanistan and Iraq.

I went into all this to point to the fact that our world is at present dominated by a single super-power [i.e. America] and to stress, along the way, the inherent problem in trying to conduct foreign affairs unilaterally [by any of the African states]. The alternative available to us, therefore, is to organize in groups and conduct our foreign affairs as a collective. It is in recognition of this threat that continents have begun organizing themselves in groups in accordance with the principles of free-market economy. For example, we find such organizations as NAFTA in North America, MERCOSUR in South America, and ASEAN in southeastern Asia. It is with this reality in mind that I urge for a strong African Union.

Taking these factors into consideration, and because Addis Ababa is the capital city of African Union, in the coming years, Ethiopia's foreign policy has to play

an important role in the strengthening of an African common foreign policy. In this manner, it will be possible to withstand the pressures of globalization and, at the same time, protect the interests of the country.

7. The United Nations

As we all know, Ethiopia is a founding member of the United Nations Organization. Ethiopia has fully participated in ensuring the fulfillment of the objectives of the Organization's Charter.

Ethiopia has further participated as a member in the Committee for the Liberation of Africa from colonialism and apartheid. It has also contributed to the realization of the independence of Southwest Africa (at present Namibia) by taking the case, along with Liberia, to the International Court of Law and advocating and lobbying the case for seven years. Clearly, then, Ethiopia's contributions in respect have been shining.

Besides, Ethiopia has also contributed her share to the Organization's security forces and helped maintain world peace and stability.

Ethiopia is currently working with other countries toward the improvement of the United Nations' Security Council. As we all know, the alignment of the permanent members of the Council reflects the same alignment that was in place way back in 1945. The five

permanent members of the Council use their veto power to order around the rest of the world.

Currently, however several members of the UN, including Ethiopia. are pushing improvement in the constitution of the Council's membership, such that it would reflect the present global situation. It is hoped that the lobbying currently undertaken by the members of the Council would meet with success within the coming few years, as a result of which one from each of the following groups of countries is expected to be a permanent member: Japan from the Far East, India from south Asia, Germany from Europe, Brazil from Latin America, and one of the following from Africa (Nigeria, South Africa, Egypt, and Ethiopia).

To sum up, in the next quartercentury, as I have attempted to point out in this presentation, there will come about a big change all around the world. In this process, a prosperous and democratic Ethiopia shall be built, while peace and stability will prevail in Africa as well as in the rest of the world. I will. therefore. conclude presentation with the prayer that "Ethiopia shall stretch her hands to God," so that she may play a big role in the concerted global effort to ensure the well-being, equality and prosperity of all of humanity.

I thank you all!

በአምባሳደር መንግሥቴ ደስታ ጽሁፍ ሳይ የቀረበ አስተያየት

ካሳሁን ብርሃኑ

የአምባሳደ*ር መንግሥቴ* ደስታ ዘገባ ከውጭ ፖሊሲ አንጻር አንዳንድ መሠረታዊ የሆኑ ነገሮችን ማስገንዘብ የቻለ በመሆኑ አቅራቢውን በማመስገን አጀምራለሁ።

ሀ. የኢትዮጵያ ዲፕሎማቲክ ታሪክ አጠቃሳይ እይታ ገጽ 1-2: OH.V J"C አቅራቢው ኢትዮጵያን ተንታዊና ነፃነቷን አስከብራ የቆየች ሀገር መሆኗን ከተንት ጀምሮ ከውጭው ዓለም ЭC 93ኙነት 6. ጥራ እንደቆየች፣ የራሷን የሥልጣኔ *ጎጻና አጻብራ በቀይ ባህርና* በመካከለኛው ምሥራቅ አካባቢ በየዘመኑ ከነበሩ መንግሥታትና ኃይሎች 2G የተለያዩ *ግንኙ*ነቶች (ሰሳማዊና ሰሳማዊ ያልሆነ) መሥርታ እንደነበር ገልጸዋል:: ብሔራዊ ነፃነትን ለማስከበር በተለያዩ ኃይሎች የተቃጡባትን **ጦር** ታቶችና የመስፋፋት ፖሊሲዎችና *እርምጃዎች ለመቀል*በስ በግዳጅ የኅባችባቸው የመከሳከልና የተ*ጋ*ድሎ ሁኔ*ታዎች* የሀገሪቱ የተወሰነ ታሪክ የጦርነት ታሪክ እንደሆነ አድርጎታል። እንግዲህ በመንግሥት ምሥረታ የተካሂዱ *ግጭቶችንና* የሥልጣን የበሳይነትን ለጣሬጋገጥ ፍል*ሚያዎችን*ም የተደረጉ ይጨምራል።

እዚህ ሳይ ዘገባው የሚነድሉት አይነተኛ ነገሮች አሉ፣ በእኔ ግምት 1ኛ. ዘመናዊ ዲፕሎማሲያዊ ግንኙነት የተጀመረበትንና የተስፋፋበትን ዘመን ማለትም

- በዘውድ፣ በወታደራዊ አገዛዝና በኢህአዴግ ሥርዓቶች ውስጥ ያለፈበተን ታሪክ አይዳስስም፤
- 2ኛ. የእያንዳንዱን ጠንካራና ደካማ ሳኖች ከነምክንያቶቻቸው አያመለክትም፤
- 3ኛ. የመንግሥት መለዋወጥ በተከተለ ቁጥር የትኛው የውጭ ፖሊሲና የዲፕሎማቲክ ግንኙነት አዝማሚያ እንደተለወጠና የትኛው እንዳለ እንዲቀጥል እንደተደረገ ከነምክንያቶቹ አያሳይም።

አሁን የጠቀስኳቸው ነገሮች በሚገባ ተዳስሰው ቢሆን ኖሮ ከእንዚህ በመንሣት መጭውን ለመተንበይ እንደመንደርደሪያ ያገለግሉ ነበር ብዬ እገምታለሁ።

ለ. <u>ገጽ 2 የውጭ ፖሊሲ ዓሳማና</u> ተግባር በሚለው ሥር **የ**1989 የኢፌዲሪ ሰንድ ውስጥ *ዓ*ላማዎች የተካተቱ ተዘርዝሬዋል። ሆኖም እነዚህን ዓሳማዎች ተግባራዊ ለማድረግ **እንቅስቃሴዎችና ተረቶች፣ ውጤት የተገኘባቸው** መስኮችና ያጋጠሙ እንቅፋቶችን ምን ለማስወገድ መደረግ እንዳለበት በግልፅ የተነገረ ነገር አሳየሁም::

አካዚህን ነገሮች በተቅሉና በአጭና መነካካት ተችሎ ቢሆን ኖሮ በሙጭው ጊዜ የውጭ ፖሊሲያችን የሚኖረውን አስተዋፅአ ለመገመትና ለመተንበይ እንደመነሻ ያገለግል ነበር ብዬ አምናለሁ። ስለዲፕሎማቶች የአመዳደብ መስፌርት አሁን ካለው አውራር

አ*ንጻር* በተገለጸው እስማማ**ለ**ሁ። **ችሎታና** ብቃት *እንደመስ*ፈርተ መወሰዳቸው ምንም አጠያያቂ *7779*0 አይደለም:: ይሁን ማን መመረጡ በእንዚህ መመዘኛዎች መሆኑን ከግምት አስፈሳጊ ማስገባት ይበጃል። ሆኖም ከእንዚህ በተጨማሪ ቅንንት ለሀገርና ለሕዝብ ጥቅም ታማኝ 1PS በተነሳሽነት ጭምር *ለመን*ቀሳቀስና ለመሥራት ዝግጁ መሆንም አብሮ ሊጤን በቅጣትም ሆነ ይገባል እሳለሁ። በሽልማት መልክ፤ በአነብዳጅነትና በእሺ ባይነት ማዛን የሚደረግ ดงาดร ምደባ ጥቅም በሕዝብ *እንዲሁም* (*መንግሥት* ሕልውና ላይ የሚያስከትለው ጉዳት የታየባቸው የተለያዩ አጋጣሚዎች እንደነበሩ ማስታወስ ይገባል። አምባሳደሩ ያነሷቸውና እኔም ያከልኩት መመዘኛዎች ባለ*መሚ*ላታቸው በኢትዮ-ኤርትራ በቅርቡ ግጭት ወቅት ያስከተሉተን ひとき ማስታወስ ያስፈል*ጋ*ል። የሀገሪቷን አቋም፣ የደረሰውን ወሬራ *በመንግሥት* በኩል እየተደረገ ያለውን ፕሬት ለዓለምአቀፍ ሕብሬተሰብ ለማስሬዳትና ፍትህን ለመኘት (കെ ያሉተን ኢትዮጵያውያን በማቅረብና በማቀራሬብ ድጋፍ ለማሰባሰብ በሙሉ ልብ ከቦታ ቦታ በመዘዋወር በብቃትና በአ*መ*ርቂ ひをき የተንቀሳቀሱት ዲፕሎማቶች ቁጥር አነስተኛ ይመስለኛል። ከተሳሳትኩ *እታሪማስ*ሁ፤ ቁጥራቸው አንስተኛ የማይባሉት በችሎታና በብቃት በሌሎችም ማነስና ምክንያቶች የሚይዙት የሚጨብሎት ጠ ፍቷቸው ሲደነባበሩ ተስተውለዋል።

ልሳን ኢኮኖ**ሚ**ክስ

አምባሳደር *መንግሥ*ቴ በገጽ 4 ሳይ ኢትዮጵያ አሁን በመንሰራፋት ሳይ ከሚገኘው ከማሎባላይዜሽን ሂደት ውጭ ልትሆን አትችልም ባሉት እስማማ**ለ**ሁ:: እንደማነገረው ክስተት ሳይሆን ችግሮችንም የሚጋብዝ ሂደት መሆኑ ታውቆ የኢትዮጵያ የውጭ ፖሊሲ የሚገባው ሊከተለው አቅጣጫ ጣምራ አካሂድ መሆን ይኖርበታል ብዬ አስባለሁ።

- 1. «ተወደደም ተጠሳ ማምለጥ ከግሎባላይዜሽን አይቻልም፤ በሚያስገኘው ዕድል መጠቀም **ነ**ው•» የሚባለው አውነተ ከሆን ምን ምን ጥቅሞች ሲ*ገኙ እን*ደሚችሉና እንዴት መኘነት እንደሚችሉ በግልጽ አውቆ እንቅስቃሴዎችን፣ **ጥረቶችንና ትኩረቶችን** በዚህ ረገድ ማሰማራት፤ ይገባል።
- 2. ከግሎባሳይዜሽን አወቃቀር ውጭ በተጓዳኝ በሁለትዮሽና ከዚያም በሳይ በሚፈጠሩ *ግንኙ*ነቶችና **ተም**ሬቶች (bilateral. sub-regional and regional integration) በመጠቀም ከግሎባላይዜሽን *የሚ*መነጨ አሉታዊ ተጽዕኖዎችን መቋቋም የማያስችሉ ስልቶችን በመንደፍ መንቀሳቀስ ያለው ያስፌል ኃል። አሁን ひをき ምን ይመስሳል የሚለውንም መዳሰሱ ጠቃሚ ይመስለኛል።

የኢትዮጵያ የውጭ ግንኙነት ፖሊሲ ተረቶች ስኬታማ ሊሆኑ የሚችሉት በሀገር ውስጥ የተረ*ጋጋ*ና የተመቻቸ ሁኔታ ሲኖር ነው። የውጭ ፖሊሲው የፌለገውን ያህል (*መር*ህም U7 በተግባራዊ እንቅስቃሴ ደረጃ ትክክለኛና ቅን ቢሆንም በሀገሪቱ ውስጥ የሚሰፍነው げんか በአዎንታዋ *ገጽ ታዎች* አስተዳደር፣ ማለትም በመልካም *ግጭ*ቶች በሚሬግቡበት የፖለቲካ ひなずき ዜታችና መንግሥት በተቀራረቡበት 93ኙነቶች እስካልታጀበ ድረስ ተረታችን ሁሉ ለፍቶ መና ይሆናል። ดบาด ውስጥ የምንከተለው ፖሊሲና አተገባበሩ አዎንታዊነትን እስካልተሳበሰ ድረስ የሀገር ውስጥና ፖሊሲዎች የውጭ ተደጋጋፌ በመሆን ውሔት ሊያስገኙ አምባሳደር አይችሉም። መንግሥቴ ከተጨባጬ ひなず በመነሳት የሁለቱን **セミシンむり**む ወይም መጣሬስ በተመለከተ ቢያስሬዱ ЧC ለእኛም **774**6 ለራሪያቸውም መነሻ ያስገኙ ነበር ብዬ አስባለሁ።

«ኢትዮጵያም እንደሀንድ **18**: 4. አረንጓዴውን አብዮት አማባብ ባለው ቴክኖሎጂ **እየተጠቀ**መች የምግብ ብታካሂድ ችግራችንን እንቀርፋለን» ብለዋል። **ተያቁው** *መሠረት እየተባለ ነው* λH 1) <u>ከተባለም የቀጣይነታቸው ሁኔታ</u> <u>ምን ይመስላል</u> የሚለውን አብሮ ማንሳት **†10. ነው**::: እንዚህ ከተመለሱ በኃላ ነው የወደፊቱ የመምሰል ዕድል 203 አለው ማለት የሚቻለው።

ገጽ 4. «የጀመርነው ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ተግባራዊ የማይሆነበት ምክንያት የለም» ለሚለው የአምባሳደር መንግሥቴ እምነት ደጋፊ ማስረጃዎች አልቀረቡም። አንድ ነገር ስለተጀ*ጣ*ረ ብቻ ዘሳቂ ይሆናል ብሎ ማጠቃስል አስቸ*ጋሪ ነ*ው።

አ ትዮጵያ 18: 5. በአፍሪካ ቀንድ ያሳት አንጻራዊ እሴት (comparative advantage) አዎንታዊ *ማና እን*ድትጫወትና ራሳንም ሆነ **ሳረቤቶቿን ለ**መታደግ የምትችለው የሀገርንና የሕዝብን አንድነት ጠብቆ <u>ሀገራዊ ዓሳማን ቀርጾ በተጠናከረ</u> ብሔራዊ አጀንዳና TAOP ስትንቀሳቀስ ነው። ይህንን አስመልክቶ ሁኔታው ምን <u>ይመስሳል</u> የሚለውን በአ*ጭሩ* <u>ለመመለስ ቢሞከር የተሻለ ይሆን</u> <u>የአባይ</u> ተፋሰስን <u> ነበር</u>። <u>አስመልክቶ</u> የተነገረውም ከዚሁ አንጻር መታየት ይችላል።

ገጽ 8. በተባበሩት *መንግሥ*ታት፤

በተባበሩት *መንግሥ*ታት ሕልውናና አቋም በልዕለ ኃይልና በኃያሳን እየተሸረሸረ መሄድ ይህንን አሉታዊ ሂደት ለመግታት ኢትዮጵያ ምን አደረገች፤ በቅርቡ ከተባበሩት መንግሥታት ድርጅት የጸጥታ ተበቃው ምክር ቤት ይሁንታ ውጭ በኢራቅ ሳይ የተደረገውን ወረራ በተመለከተና ሌሎችንም ተዛማጅ በማንሳት የኢትዮጵያን ጉዳዮች አቋምና መጫወት ይገባት የነበረውንና ወደፊትም የሚገባትን ሚና መዳሰሱ ተገቢ ነበር እሳለሁ።

በአምባሳደር መንግሥቴ ደስታ ጽሁፍ ሳይ የቀረበ አስተያየት

መድ•ኔ ታደሰ

መፅ በ.Á

የአምባሳደር መንግስቱ ጽሁፍ የኢትዮጵያ *ግንኙ*ነት የውጭ ታሪክና የውጭ ፖሊሲን ምንነት አ*ተገ*ባበ*ር* ላይ ያተኮሬ ዳሰሳና በቀጣዩ ሩብ ዓመት ምን መÖበቅ እንዳለብን እንዲሁም *ንያ*ጊታያቸውን Cos **107.7**9 ማስቀመጥ የቻሎ ይመስለኛል። ስማቸው *እንደሚገ*ልጸውም ከተማባር በመነሳት 903 OUP3 እንዳለበት ስመጠቆም ምክረዋል:: ጽሁፉና አቀራረቡ መድረኩ የሚጠይቀውን ያሟላ ይመስለኛል። ሆኖም ማን ጽሁፉ ንድፌ ሃሳባዊ ትንተና ይንድለዋል። ከአÖቃላÃ *ግንኙ*ነት መርሆዎችና የውጭ **አቅጣጫዎ**ች መሰረታዊ **አ**ንፃር መገምገምና የኢትዮጵያን ひをす ዋነኛ መገለጫዎቹን ማሳየት ተገቢነት ያለው ይመስለኛል። ከዚህ አንፃር ብዙ ጽሁፉ ነገር ÃÔÉ đã 為::

በተመሳሳይ መልኩ ሁሉም የኢትዮጵያ መንግሥታት የተከተልዋቸው ፖሊሲዎች መነሻና ሂደት የሚለያዩበትና የሚመሳሰሉበት ሁኔታ እንዲሁም **ኢህአ**ዴግ የሚመራው መንግሥት አቅጣጫ ፣ የሄደበት ያጋጠሙት ችግሮች እንዲሁም httv ልንቀስመው የሚገባን ትምህርትና ስወደፊቱ ልትክተለው አገሪቱ *የማ.ገ*ባ አቅጣጫ በማልጽ ድክመት አስመቀመጡ ሌሳው Ã*መ*ስለኛል:: ከአለም አቀፍ የኢኮኖሚ ትስስር *ጋር* የተያያዙ ልትከተላቸው *የሚገ*ቡ ኢትዮጵያ አቅጣጫዎች በተወሰነ ደረጃ ቢሆንም *አሁን*ና የተጠቆሙ ወደፊት የሚችሎ *ሲያጋ*ጥሙ

ች**ግሮች**ን በማልፅና онснс ያልቀረበ መሆኑ ሌሳው ጉዳይ ነው። *እን*ደ አብዛኛ*ዎ*ቹ የኢትዮጵያ መንግሥታት/ ኢህአዴግን ፊ ምር/ የው*ጭ ጉዳ*ይ ፖሊሲ፣ አምባሳደር መንግስቴም ያላቸው ዕይ• ሙስ "Å " _ግስዓ ስሙስ hውÜ በማ ୧୧. መልኩ የተቀመጠ ነው ባይቻልም ተመሣሣይነት እንዳለው ግን በርግጠኝነት መናገር ይቻሳል::

የኢትዮጵ*ያ* የውጭ *ግንኙነት* አጠቃላይ ቅኝት

ኢትዮጵያ ክላት **ጀ** አግራፊ የዋ አቀማመጥና ለወደቦች ካላት ቅርበት ከጥንት ጀምሮ የተነሳ የተለያዩ *93ኙ*ነቶች የውጭ በወሳኝ ስመፍጠር **አስ**ችሏ*ታ*ል። መልኩ የኢትዮጵያ የውጭ ጉዳይ ፖሊሲ አገር ውስጥ የፖስቲካና መ• Åራዊ በነበረው *‰ተቃኘ ነበር። የአብዛኛዎ*ቹ ひなり ነገሥታትና የክልል አበ*ጋ*ዞች ፍላጎት በውስጥ ተቀናቃኞቻቸው ላይ የበላይነትን በማግኘት የግዛት ክልልን በማስፋፋትና የውጭ ፍላጎት በውስጥ ወራሪን ተቀናቃኞቻቸው የበላይነትን ላይ በማፅኘት የማዛት ክልልን በማስፋፋትና የውጭ ወራሪን በመከሳከል ሉአሳዊነትን ለማስከበር የሚያስችል የጦር መሣርያና የኢኮኖሚ ዕርዳታን በማግኘት ላይ ¾ተመሠረተ ነበር። PUVC በ*C*/" Ã ም ¾ Åብ/ ÑCÃም በተለያየ በዘመናዊው መልኩ የኢትዮጵያ ታሪክ የውጭ ግንኙነት ዘርፍ ውስጥ አብይ ቦታ ነበረው።

አጼ ሚኒሲክ የኢትዮጵያ የውጭ ግንኙነት በዘመናዊው የኢትዮጵያ ታሪክ የውጭ *ግንኙ*ነት እንቅስቃሴን በተቋማዊ መልኩ ለጣደራጀት የመጀመሪያው •ርምጽ ቢ" ለዱም • gv-f13 gv **አልተሳካ**ላቸውም:: ከዚህ አንባር የአጼ • Ãስሥሳሴ *መንግሥት* ብዙ ተራምዶአል። ሆኖም ግን በአመዛኙ በንጉሱ የግል ሰብእናና ታዋቂነት ሳÃ ¾ተመሰረተ ¾ -ß እንቅስቃሴ ነበር። *ንጉ*ሱ የውጭ 93ኙነት ተቋም በማጠናከርና የኢትዮጵያ 3/4 -B ተሰማታት Ñê ታና በማጎልበት የተጫወቱት ሚና ቀላል ነው ባይባልም እይታው የጠበበና የኢትዮጵያን የውስጥ ች**ግ**ሮች በሚቀርፍ መልኩ የተቀረፀ የውጭ ጉዳይ ፖሊሲና አሥራር መፍጠር አልቻሎም።

ደርግም ቢሆን የአጼ ኃይለስላሴን የውጭ ጉዳይ መስሪያ ቤት ከመጠቀም ባሻ*ገር* መዋቅር እምብዛም ይህ ነው የ**ሚባል** ጥረት አሳደፈግም። በ*ርዕ*ዮተአለም ቅኝት ¾ተመሠረተ ¾ ·ß ÑCÃ በማራመድም ከምስራቁ አስም ከም*ዕራ*ባው*ያ*ን አንሮች በስተቀር ЭC. የነበረውን *13*5寸十 አቀዝቅዞታል። ይህ አገር ሙስጥ ምስቅልቅል ከነበረው የፖለቲካ የርስበርስ ጦርነት ሁኔታና ተዳምሮ አገሪቱን እየጎዳና እያዳከመ በመጨረሻ ስደርግ ውድቀት የበኩሉን አስተዋጽኦ አበርክቷል።

ስሰ² ህ ኢህአኤግ 1983 ፕ.ም. ስልጣን ከመያዙ በፊት የነበረው ሁኔታ ከላይ የተጠቀሰውን ሲመስል ሁሉም የኢትዮጵያ መንግሥታት የሚያመሳስላቸው ነገር ቢኖር ያራምዱት የነበረው የውጪ ጉዳይ ፖሊሲ የተመሰረተው በዌስትፌሊያ መርህ (Westphalian Principles)

ነበር ማለት ይቻላል። ይህ መርህ የሚያተኩረው በግዛት አንድነት፣ በአንር ሱአላዊነትና በሌሎች አንሮች ጉዳይ ጣልቃ አለመግባትን ነበር በአብዛኛው በአንር ደህንነት ሳይ ያተኮረ ነበር ማስት ይቻላል። ከዚህ አንፃር ኢትዮጵያን የመሳሰሱ አገሮች የጣያራምዱት የውጨ ጉዳይ ፖሊሲ የራሱ ውስንነት ነበረው በርግጥ እንደዚህ አይነቱ ፖሊሲ የውጪ ጉዳይ ፖሊሲ ነው ወይስ የደህንነት /የፀጥ• / b ሊሲ የሚለው ነገር አሻማ. **ኢህአ**ዴግ አልፎ አልፎ ከወሰዳቸው እርምጃዎችና ከተከተ**ለ**ው በስተቀር በኢትዮጵያ የውጭ ግንኘ *ጓት ፖ*ሊሲ ላይ *ያመ*ጣው ስር ነቀል ለውጥ አስ ማለት አይቻልም:: ከኤርትራ ጉዳይ በስተቀር በሌሎች ጉዳዮች የሄደበት ካለፉት <u>አቅጣጫ</u> የኢትዮጵያ መንግሥታት 26 ይመሳሰላል:: አጠቃሳዩ ስዕል ሲሆን **ኢህአ**ዴግ ግን ስተወሰኑ አመታት በዝርዝር የተከተላቸው ፖሊሲዎች የራሳቸው የተሰየ ባሕሪ ነበራቸው፣ ባህር*ያት*ም እነዚህ የመነጩበት ሁኔታ ከድርጅቱ ታሪካዊ አመጣጥና አደራጃጀት *ጋር* የተቆራኙ ናቸው። እነዚህም

- 1ኛ የድርጅቱ አካባቢያዊ ቁርኝት /ሰሜን ኢትዮጵያ/
- 2ኛ ከኤርትራ ቡድኖች *ጋር* የነበረው ትስስር /አካባቢያዊና የብሄረሰብ ሁኔ• /
- 3ኛ የድርጅቱ *ዕ*ርዮተ አስ<mark>ማዊ</mark> ቅኝትና የነፃ አውጪነት ባህሪ እንር₋ሁም
- 4ኛ የኢትዮጵያ ታሪካዊና አካባቢያዊ
 ¾ ዓ ታ ችግሮችና አሳንሶ
 የማየት ዝንባሴ ናቸው። ከላይ
 የተጠቀሱት ምክንያቶች •ርስ
 በእርስ ተደጋጋፊና የተሳሰሩ
 ናቸው። አንዱን ከሴላው ነጥሎ
 ማየት ያስቸግራል።

ሊህአዴማ በኡርትራ ላይ የተከተሰው ፖሊሲ • ላÃ ከተዘረዘሩት ሁኔታዎች ጋር በእጅጉ Ãቆራኛል። ኤርትራን ያየበት ሁኔታ በቅድሚያ ራሱን እንደ አገር ¾ዒÁስተዳድር መንግሥትና ጥቅምና የኢትዮጵያን ደፅንትት የሚያስከብር አመራር ሳይሆን እንደ **አው**ጭና የርዕዮተአለም *እንዲሁም የመርህ ተገ*ዥ በመሆን የተከተለው ፖሊሲ ነበር ማለት ይቻሳል:: የውሳኔ አሰጣጥና በኤርትራ **ዓ**ሶ የወሰዳቸው ፖለሲዎችም በአጠቃሳይ • ሳÃ ከተዘረዘሩት ባህርያት የመነጨ ነበር። ይህም የራሱ የሆነ የደህንነት ችግር አስከትሏል ከግብጽ አንፃር የተከተለው ፖሊሲም ከዚህ *ጋ*ር በ• ØÑ ÃÁÁ³ ል∷

ነገሮች 73 በሂደት ሁሉ የኢትዮጵያ **እየተቀለበ**ሱና የድሮ መንግሥታት የተከተልዋቸው ፖሊሲዎችን • ¾/መሰስ መም× ታቸው *እንረዳ*ለን። በውጭ ጉዳይ መሥርያ ቤት /ተቋማዊ ጥንካሬ/ የተደረገ *አዎን*• ዊ ለ^ተ ዓ ከመኖሩም ባሻÑC በb ለቲካ ስርፕቱ ¾ ቃኘ አመለካከት፣ አደረጃጀትና *ያ*ሰ[™] ኃይል ምደባ የው*ጭ ግን*ኘ **ሳታች**ንን አቋም *ማዳ*ከ*ሙን እንረዳስን*:: የአገር አንድነትና የግዛት ሉአላዊነት ዋናው የውጭ *ግንኙነት ዓ*ላማ እየሆነ ከመምጣቱ ባሻንር በጎረቤት አንሮች ጉዳይ ላይ የኢትዮጵያን የፀጥታ ፍላጎት norse. የመንቀሳቀስ መልኩ አቅጣጫ እየተጠናከረ የመጣበት ሁኔታ ታይቷል። እዚህ ላይ ያለበት ኢትዮጵያን *ሙታ*ወቅ የመሳሰሉ አንሮች የውጭ ግንኙነት የሚያተኩሬው በጉረቤቶቻቸው አካባቢ መሆኑን ነው። ከዛ በላይ አይዘልም። ካላቸው አቅምና ሁለንተናዊ ቁመና አንፃር ኢትዮጵያና አብዛኞ*ዎ*ቹ የአፍሪካ አገሮች ዓስማዊ አህጉራዊ ሁኔታዎች ላይ ያላቸው ተሰሚነትና ተê እኖ በጣም ከቁጥር የማይገባ በመሆኑ ተኩረታቸው በአካባቢያቸውና በፀጥ• ÑÇÃ ላÃ *መሆኑ አያስገርምም*።

በሂደት *ግን የኢትዮጵያ የውጭ* ጉዳይ ፖሊሲ ቢ*ያን*ስ በመርህ ደረጃ የአገሪቱን የውስጥ ችግሮችና የአለም አቀፍ የኢኮኖሚ ትስስር **ማ**ምት ውስጥ ያስንባ ሕየሆነ *ማ*ጥቷል። ከዚህ አንፃር ኢህአዴን የአንሪቱን ዋንኛ ችግሮች በሚጋባ የዳለለ የውጭ ጉዳይ ሰነድ ማውጣቱ አዎንታዊ ነው። ከዚህም በላይ ሰነድን በግልጽ ለውይይት ማቅረብ በበጎ ጉጉ በአፍሪካ ደረጃም የሚጠቀስ ሆኗል! ሰነዱ ለውይይት የቀረበበት ひなか ከውስጥ የፖለቲካና የንዥው ፓርቲ አመስካከት ከማስፋትና ተቀባይነትን ከ**ማ**ማኘት 2C. የተያያዘ ቢባልም አሠራሩ በሌሎችም *አገራዊ* ፖሊሲዎችና የመልካም አስተዳደር ችግሮች ላይ በቅንነት ቢስራበት ለዲሞክራሲያዊ ስርዓት *ግን*ባታና ስተጠያቂነት መጎልበት የራሱን አስተዋጽኦ ማበርከት ይችላል።

ሴሳው በ*ጎ ጎን ፖ*ሊሲው *ዋን*ኛ የአገሪቱ ችግሮች ማስትም የሰላም እ*ጠት* ፣ ድህነትና የዲሞክራሲ ስርዓት **93**ባታን *እን*ደመነሻ ማስቀመጡ **እውነትም** ነው። <u>ሕ</u>የባሰበት የሄደው ድህነት የኢትዮጵያ ትልቁ የተ*ጋ*ላጭነትና የአደጋ ምንጭ ሆኖ ይቀጥላል። ከግሎባላይዜሽን *አንፃርም* ስኢትዮጵያ ኢኮኖሚ እድ*ገ*ት ወሳኝ የሆኑት እንደ የገበያ ዕድል *መ*ፍጠር፣ ንግድ ማስፋፋት፣ አ*3*ቨስት*መንት መ*ሳብ፣ የቴክኒክ ድጋፍ፣ የፋይናንስ *እርዳታ*ና የመሳሰሉት ላይ ማተኮሩ ተንቢና የሚደገፍ hหเบ ውጭ ነው። ኢትዮጵያ ማደግ አትችልም። ችግሮች በሰላም በመፍታት ላይ ያተኮረና ከበለፀጉ አገሮች ЭC. ወዳጅነትና ሽርክና በማጠናከር የኢኮኖሚና የፖለቲካ ከሚፈጠር *ግንኙነት* ውጪ ኢትዮጵያ የትም ልትደርስ አትችልም። ስለዚህ የአሁኑ መንግሥት የውጭ ጉዳይ ትክክለኛና ማንኛ" -ም መርሆች መንግሥት በቀጣይ ዓመታት ሊከተላቸውና በስፋት ተንትኖና በቁርጠኝነት ስትራቴጃ. ቀር ጸ ሲተንብራቸው የሚገባቸው ናቸው **ን⁄ሚል** እምነት አለኝ።

ልሳን ኢኮኖሚክስ

ችግሩ *መርሆዎ*ቹ ያስው **ዓ**ሶ አይደለም። *መርሆዎችን ተፅባር* ላÃ ስመዋል የሚያስችል አደረጃጀትና አቅም ተፈጥሯል ወይ? የኢትዮጵያን የውጭ *ግንኙነት እንዲጎ*ለብተና ተሰማነትዋ እንዲጨምር የሚያስችል አካባቢያዊና አለምአቀፋዊ ሁኔታ አለ ወይ? የውጭ ግንኙነታችን መሠረት የሆነው ውስጣዊ አንድነትና ጥንካሬ አለን ወይ? ይህ ከሌለስ የፈለንውን በእውቀትና ጥናት ÁIJA ላይ የተመሠረተ ፖሊሲ ብቻውን የት ሲደርስ ይችላል? የሚሉና ተ³ማፀ **ጥያቄዎችን** አንስቶ መወያየት አጠቃሳዩን የኢትዮጵያ የወደፊት ሁኔታና የውጭ ግንኙነት አቅጣጫ ሰማ" ቅ Ãረርል።

በጣም የተዋጣለት የውጭ ግንኙነት Ö*,*₽•7. b ሊሲ መቅረê በራሱ ቢሆንም የውስጥ ሰላም፣ ድህነትና ች**ግ**ር የፖለቲካ /የዲሞክራሲ ጥያቄ/ ላይ በቅንነትና በተጨባጭ እውቀት **ላይ የተመሠረተ የድር**ጊት **መርሃ ግብር ወ**ጥቶ ስመተግበር *እንቅስቃሴ* ካልተደረገ በስተቀር አቅም የአገሪቱን አጠቃሳይ ማንቀሳቀስ ስለማይቻል አ*መርቂ* ውጤት ማስንንዘብ አዳጋች ይሆናል። በተወሰኑ የመንግሥት ባለስልጣናትና ደመወዝ በሚከፈላቸው ኢትዮጵያውያን ብቻ 3/27.44£ ር ý *ሎማ*ሲም ³/*៤*-ስ ውስትነት እንዳለው እሙን ነው። ከዚህ አንፃር ሁኔታዎች ባሉበት ከቀጠሎ ከታ **ግብጽ** ይቅርና ከጉረቤቶቻችን 2C ለመወዳደር የምንችል አይመስለኝም።

ስሰ² ህ ቁል፩ Áስ¨ · Ç.ሞ¡ ራሲ ሳይ ነው። የትኛው ዓይነት Ç.ሞ¡ ራሲ ¾ሚስ¨ · ዓ Áቄም ሕልባት ማግኘት ይኖርበ• ል። የኢፌዲሪ የውጭ ጉዳይና የደህንነት ስትራቴጂ ፖሊሲና ሰነድ *እንደማለ*ው ከውጭ ቴክኒካዊ ድጋፍና ልምድ $n\sigma\sigma gC$ የሚጎለብት ዲሞክራሲ የራሱ አስተዋጽኦ ቢኖረውም ዋናው ጉዳይ *ግን በአገር ውስጥ የሚሠራ ነው*። ስህማ የበላይነትና ነፃ የ*ፖ*ለቲካ ፝-ÉÉ*C እንዲሁም ነ*ፃ አስተሳሰብና የመደራጀት የመፃፍና መብት የሚያከብር ቅን የፖለተካ ዝግጁነት ያስው አመራር • ስካልተፅ Öሬ ድረስ የአንሪቱ ዘርፍ ብዙ ችግሮች ሲፈቱ አይችሎም። የአገር ውስጥ ቅራኔዎች ካልተፈቱ ሰላምና አንራዊ አንድነት ሊኖር ስለማይችል የኢትዮጵያ የውጭ *ግንኙነትም* 76步 አገራዊ ሳይሆን መንግሥታዊና ቡድናዊ መልክ ይዞ à ቀዓ ላል:: በርም_i ራሲÁዊ ሥርዓት መኖር የሚያምንና ከአብዛኛ" -ย ป /በተለÃ ¾ተማረ" - ኃይል/ ድ*ጋ*ፍ ያሰባሰበና ሰፊ ተቀባይነት ያስው መንግሥት መኖር ለኢትዮጵያ የውጭ *ግንኙ*ነት መጠናከር ቀጥተኛ ትርጉም አሰው። የድህነት ማጥፋት r48gv ተመሣሣይ ነው። የውጪዉ ድ*ጋ*ፍ የግድ አስፈላጊ ቢሆንም በውስጣዊ የሰው ኃይልና የተልጥሮ ዛብትና አቅም ላይ ትኩሬት የኢኮኖሚ ያደረገ እ*ን*ቅስ*ቃ*ሴ ከሌለ ችግሩ ሊð• አይችልም:: ስለዚህ የቅድም ተከተልና የትኩረት አቅጣጫ ላይ *መ*ጠነኛ ማስተካከል ማድረግ ያስፈልግ ይሆናል። ይህም ቢሆን ማን በጤናማ የፖለቲካ ሁኔ• ሳÃ መመስረቱ አይቀርም።

የወቅቱ የኢትዮጵያ የውጭ ግንኘ ነት አቅጣጫ ትክክለኛነት እንደተጠበቀ ሆኖ የዚህ ዓይነቱ ፖሊሲ ስፊ ተቀባይነት ያለው አመራር፣ የውስጥ ቅራኔዎች የተፈቱባት አገርና፣ ዲሞክራሲያዊ መንግሥት የሚያራምዱት ፖሲሲ መሆን ከቻለ በአንድ ትውልድ ጉስዓ ክፍተኛ ውጤት ማስመዝገብ አይቀርም።

FEMALE FACES OF POVERTY

Ancy Thomas*

Introduction

Women are more than half of the world population. They are the mothers of the other half. mothers and carers, as producers and farmers, the work of women their families supports communities. Yet, throughout the world, the poorest people in the community are predominantly women and their dependent children. Two-thirds of the illiterate people in the world are women. Women face increasing levels of violence, because of their gender, and half a million die each year as a direct or indirect result pregnancy.

If development undertakings aimed at benefiting equally both men and women members of a community, development policies, strategies, plans and organization implementation need to be gender responsive. The eradication of poverty based on sustainable economic growth, social environment development, social protection and justice requires the involvement of women. development Gender sensitive policies and programs at all levels will foster the empowerment and advancement of women.

Poverty is not a new phenomenon to Ethiopia. It is a chronic problem made worse by droughts and other calamities.

Meaning of poverty – Lack of purchasing power-income status.

Poverty has a multi dimensional face and is not characterized only by income status of house holds or of other non-monetary social

dimensions. It is characterized by inadequate food and calories in take and lack of access to health, nutrition, education, domestic water supplies and sanitation.

Thus, poverty in general could be defined as to include all dimensions of the hardship people face, (world Bank, 1994).

There are several approaches defining the concept of poverty. They are:

Biological approach – conceptualizes poverty as the inability to meet the requirements for survival. One is defined as poor if she/he fails to meet certain basic needs, such as food, clothing and housing (Sen, 1981).

Normative approach – conceptualizes poverty in terms of value judgment about the minimum adequate level of welfare below which one is said to be poor.

The Social – Poverty – approach views poverty as a reflection of social inequality (Encyclopedia of social science).

Conceptualization of poverty also differs from country to country. The "chronic poverty" and "mass poverty" are used to categorize poverty in developing countries. Chronic poverty refers to the state of being poor and failure to move out of it. Families in rural areas without basic need of survival, both low quality of land and insufficient productive assets, and low access to education, health and sanitary facilities are identified as chronically Poverty poor. in developing countries, such

Ethiopia, is characterized as "mass poverty", where more than half of the population lives in poverty.

The factors for feminization of poverty are

- Increase in the female headed households
- Conflicts, wars, breakdown of traditional family structures, rising mortality due to HIV/AIDS
- The increase of female participation in low return, urban informal sector activities
- Low education level of women
- Globalization
- Structural adjustment program (SAPs)
- Agricultural Development-Led Industrialization Policy (ADLI)

Any development efforts in the past largely misunderstood and neglected the complex human dynamic. Women, 50 percent of the key elements of development sustainability were left in the slipstream and ignored in the mainstream. However women contribute significantly to the economic and social life of their community.

They are involved in food production and running of micro, small and medium enterprises. Ouite a large number of them are also engaged in the informal economic sector. Though they have such an involvement and a contribution, women are excluded from economic decision-making, are low paid, and work in poor working condition. They have also limited employment and profession opportunities. Their unpaid work such as domestic and community work is not valued as work. It is neither measured in quantitative

^{*}Department of Rural Development and Family Science (RDFS), ACA, Debub University

terms nor valued in the GDP (Gross Domestic Product).

Researchers have been analyzing female-headed households, which are emerging, in apparently increasing numbers, in a variety of communities around the world. It is important to consider under what conditions - social, economic, political and ideological femaleheaded households become a significant proportion of the total number. The evidence is complex, but it seems that female-headed households are common situations of urban poverty; in societies with a high level of male labour migration; and in situations general insecurity vulnerability prevail (Youssef and Hefler, 1983, Merric and Schmink, 1983). For example, female-headed households are on the increase in many rural areas in Africa. The prevailing view in the literature is that this is due to male labour migration. It is clear that in some rural economics the strain placed on conjugal relations by exploitation of rural areas as labour reserves is producing enormously high proportion of female-headed households (Murray, 1981; Bush 1986).

However, in addition to male labour migration, there is also the suggestion that increasing socioeconomic differentiation in rural communities is producing a group of female-headed HHs (Cliffe, 1978). Changes in kinship systems in the organization of agricultural production have meant that many poorer women have lost the security provided by former kin networks and relationships. It is true that many female-headed HHs are very poor, but as Peters points out, this is not the case for all of them, and we have to be very careful to avoid any analytical elision which suggests; lack of males=female-headed=marginal=poor (Peters, 1983).

Informal sector plays an important role in the maintenance of a great majority of the female population. In spite many problems they are facing, women are working hard in this unorganized sector for HHs. The informal sector has become the domain of women. Women have to get equal access to education, as it is their right to exercise it. There is general agreement that education increases productivity and substantial amount of literature exists documenting the positive effects of women's education on human capital development, paid labour force participation and agricultural production. A recent comprehensive Indian study found that formal education of farm wives enhances the productivity of all farm inputs, including a husband's time in farm production.

Rural women have consistently lower literacy than rural men, but also lower literacy than urban women. Educational wastage is higher in rural areas and for girl students. Although girl students show greater rates of educational wastage than boys, their wastage is more often due to repetition of grades. Girls' interest in studies may weaken, if a failure occurs in school for non-scholastic reasons.

Conclusion

International economic policies poverty aggravated the have world situation in the third countries, the burden of which heavily falls on women. Political instability, economic crisis and the resultant social situations have changed the family structure, and female-headed households increasing.

The situation can be improved to a certain extent by:

- Organizing women in cooperatives for mutual support and exchange of ideas
- Introduction of appropriate technology for improved products and labour.
- Sensitization on the training effects on their businesses, harmful traditional and religious practices

• Empowerment of women at grassroots level

References

- Reflection, no. 6, Dec.2001
 Heinrich Boll Foundation, Panos
 Ethiopia
- African Women in Agriculture: Farmers, Students, Extension Agents, Chiefs. By: Rae lesser Blumberg, Winrock International Institute For Agricultural Development, December 1992.
- Farmer Participatory Research and Extension Guideline. Institute for Sustainable Development, FARM Africa, Addis Ababa, Ethiopia, September 2002.
- Gender in Agricultural Technology Generation and Transfer Processes.
 Paper presented in the First National Workshop Organized by the Ethiopian Agricultural Research Organization (EARO), October 25-27, 1999, Addis Ababa, Ethiopia
- Gender and Economic Policy: Gender Policy Dialogue Series No.
 1. 2003 Forum for Social Studies and the Authors, Addis Ababa, Ethiopia.
- Gender Issues in Agriculture; A
 Reader. Department of Gender
 Studies in Agriculture,
 Wageningen Agricultural
 University, January 1993.
- Gender Roles in Development Projects: A Case Book (1991). Kumarian Press, Inc., U.S.A.
- Gender Segregation and Social Change: Mean and Women in Changing Labour Markets (2000) Oxford University Press, New York.
- Kimmel, S. Michael (2000). The Gendered Society Reader. Oxford University Press, New York.
- Macdonal, Mandy, Sprenger, Ellen and Dubel, Ireen (1997). Gender and organizational Change; Bridging the Gap Between Policy and practice. Royal Tropical Institute, Amsterdam.
- Mitchell, Bruce (1997). Resource and Environmental Management. Longman, England.

E-WASTE AND THE THIRD WORLD

Tessy Kurian*

To a layperson, Information Technology is associated with a clean and safe environment. But this notion is far from the truth.

More than 1000 materials are involved in the manufacture of IT hardware. Many of these materials are highly toxic. For example, used special gases are semiconductor manufacture, lead cadmium are needed computer circuit boards, lead oxide and barium are used in computer monitor's cathode ray mercury is required in switches and flat screens; printed circuit boards, cables and plastic casing use brominated flame retardants.

Even though the health impacts of the mixtures and material combinations in the production are often not known, international research has revealed that high-tech production workers experience premature death, elevated rates of cancer. neurological disorders. miscarriages and even giving birth to children with severe defects. Moreover it is proved computer-recycling employees have high levels of dangerous chemicals in their blood. The IT industry exploits a community's resources The electricity needed to also. power a city of 60,000 inhabitants may be required by semiconductor plan alone, over and above several million gallons of In a number of water a day. countries like U.S., Japan, Mexico

and Scotland, highly contaminated groundwater has resulted in community health problems. This is due to thirty years of irresponsible handling of chemicals used in manufacturing!

Of course these health and environmental issues are faced only by the manufacturing regions of IT equipments. But the more widespread ecological disaster of IT is because of its universal adoption and the rapid obsolescence of IT products.

Mountains of obsolete IT products, especially PCs, monitors and printers are accumulated! "E-waste" has become one of the fastest growing and most toxic waster streams affecting the third world countries.

Between 315 million and 680 million computers will become obsolete within the next few years in the U.S. alone. The waste will contain more than 2 billion kg of plastic, 0.5 billion kg of lead, 1 million kg of cadmium, 0.5 million kg of chromium, and nearly 200,000 kg of mercury. This is the prediction of the U.S. National Safety Council. With the popularity of new liquid crystal display technology, an increasing number of old monitors using cathode ray tubes are ending up in the trash. This is another worry of the environmentalists.

This ugly fact of IT is not a problem of advanced countries alone.

As far as the developing countries of the world are concerned, much of this e-waste is being dumped in their territories due to their lax monitoring of waste imports. February 2002, the Basel Action Network (BAN) and Silicon Valley Toxics Coalition (SPTC) released ground breaking 'Exporting Harm: The High-Tech Trashing of Asia' which stated that as much as 80% of electrical waste collected for recycling in the U.S. was shipped to Asia, mainly China, India and Pakistan. where environmentally destructive processing and disposal such as open burning, acid baths and plain dumping create environmental and health nightmares.

All the developed nations except the U.S. signed the Basel Convention of 1994 and the BAN Amendment. E-waste, according to them is hazardous and prohibit the shipment of such waste from rich countries to poor countries. Consequently, China has clamped down on e-waste imports but many third world countries continue to receive the same.

It is a fact that less than 10% of outdated computer products are recycled. In the U.S., a national Computer Take Back Campaign (CTBC) was started in 2001; it required Extended Producer Responsibility (EPR), that is,

^{*} Associate Professor, Department of Economics, Debub University.

companies are required to take full financial and physical responsibility for their products throughout their life cycle including end of life recycling, reuse or disposal. In those countries which have enacted environmental regulations, the computer industry has developed sustainable products and started working towards environmentally sound disposal.

For example, in Europe, the elimination of certain hazardous materials and setting of certain for producer standards responsibility for recycling and take back was adopted by the European Union's Parliament in 2002. Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE) and Reduction of Hazardous Substances (RoHS) directive adopted these conditions.

In Japan, take back of certain electronic products that will soon include computers is ensured by the Appliance Recycling Law of 2001. The disclosure of chemical use in production is also required by the Pollution Release and Transfer Registry (PRTR) of 2002.

In U.S. there are no national laws or regulations. But California and Massachusetts have banned land filling Cathode ray tube monitors and televisions because of the lead content in the glass. Similar legislation is considered by many other stated to address electronic waste (e-waste) problem.

Since crucial legislation regarding e-waste management is not passed in many countries, issues like the hazardous materials used to make products in computer industry and the ever growing pile of waste that results from the dynamic pace of innovation in IT industry are not addressed properly. As a result, double standards exist between well countries as within 28 companies. For example. computers containing brominated flame-retardants used to prevent fires in circuit boards are sold to American consumers by one of the world's leading computer companies. Some countries prohibit brominated flame retardants which are suspected of blocking hormones leading to biological problems. In those countries the MNC ships machines free of the chemicals.

It is true that in India, Africa and in many under developed countries the mountains of e-waste have not yet paused a problem. This is because of the propensity to not throw away equipment even if it is obsolete till it becomes totally unserviceable. But in the younger generation, this attitude is changing and the throw away culture of the west is slowly creeping. Moreover, these underdeveloped countries do not have sizable IT hardware manufacturing infrastructure as yet. But e-waste is emerging as a threat to the third world. Even now, there should be millions of computers ready for junking and there are chances to scrap millions more every year in the future. In this period of booming mobile telephony, at least a million handset join the scrap heap every year in the developed segment of the third world. We will soon start adding to

this pile a few CRT monitors every year, especially when LCD monitors start coming down in price. Unless the Governments of the third world nations pass legislations compelling computer producers to introduce a take back and recycle mechanism, the dream of IT – the 'mantra' of progress and development – will end up in an ecological nightmare!

የኢትዮጵያን ኢኮኖሚ ዕድንት የበሰጠ ሰማቀናጀትና ሰማፋጠን በሚቀጥለው አስር ዓመታት ከፍተኛ ለ¨¬ዓ ሰማስÑንት በአንር ውስጥና በውጭ አንሮች ሰሚኖሩ ባለሃብት ዜ*ጋዎቻችን* የተባበረ ጥረት መጠየቂያ የግል ማሳሰቢያ

ኤርምያስ ኬ. / ከሜሪሳንድ፣ አሜሪካ

ይህንን ማሳሰቢያ ለመፃፍ እንቅልፍ አሳጥቶ የአነሳሳኝ ዋናው ምክንያት ሁላችንም እንደምናውቀውና እንደምንሰማው አገራችን ኢትዮጵያ በፕስም ላÃ ካሱት በጣም ድሃ አገሮች አንዷ ናት መባሷ አንሷት እንዲያውም በናሽናል ጂአግራፊክ መጽሄት ላይ በአያንዳንዱ ሰው የነፍስ ወክፍ ገቢ የመጨረሻውን ደረጃ በዚህ ዓመት መų_ን በማንበቤ ነው።

የኢትዮጵያ ሕዝብ ብዛት ከስልሳ እስከ ስልሳ አምስት ሚሊዮን ይደርሳል። ከአንራችን ብሄራዊ የአንድ ዓመት ምርት ውጤት ለእያንዳንዱ ዜጋ የሚደርስው ሰባት መቶ ብር ብቻ ነው። ውድነት ከመጠን በሳይ ሕየጨመረ ባለበት ወቅት ሰባት መቶ ብር ለአንድ ዓመት የነፍስ ወከፍ ወጪ ለግማሽ ዓመትም ቀርቶ አይበቃም። የኢኮኖ*ሚ ዕድገት* ከህዝብ ቁጥር ዕድንት Òር ካልተመጣጠነ የነፍስ ወከፍ *ገ*ቢም ሕየቀነሰና የስቃይ *የሚጋ*ፌጠው ዜ*ጋ* ብዛት ኑሮን እየጨ*መ*ረ ይመጣል ማስት ነው።

፤ ያስተኛው ዓለም አገሮች ዋናው ጥረት በዚህ ችግር ላይ ማተኮር ይኖርበ• ል። ኢኮኖሚያቸውን ለማሳደግ የመዋዕለ-ንዋይ ወይም ኢ*ን*ቬስት*ሙንት* ጥያቄ ወሳኝ በመሆኑ ከአገር ውስጥም ሆነ ከውጭ አገር በሰፊው አቅርቦት መኖር አለበት። ይህ ማስት ከውጭ አገሮች በብÉር እና የኢኮኖሚ ትብብር የምናንኝ ውን ንንዘብ ብቻ ሳይሆን ከአንር ውስጥና በውጭ አገር የሚኖሩት ዜ*ጋዎቻችን* በተለይ ባለሃብቶች የሚደርጉት የንግድ *እንቅስቃሴ* መንግስት ካለው የኢኮኖሚ መርህ (ፖሊሲ) *ጋር በማጣጣም ያለምንም* አድል*ዎና ማዕቀብ ከሙ*ስና ነፃ በሆነ መልኩ ተቀናጅቶ አገርን ለማሳደግ ማደረግ ጥሬት አለበ*ት* ። የዜ*ጋዎ*ች ወደ አደጉ አገሮች ሄደው መስራትና መኖር በማደግ ላይ ያሉትን አንሮች በጣም ሊጎዳ ይችላል። ነንር ግን ሥራ አጥተው በችግር ላይ ያሉ ዜ*ጋዎች* እራሳቸውን ስመቻልና ዘመዶቻቸውን *እን*ደችሎታቸው ስመርዳት በተዘዋዋሪም ስአንራቸው ኢኮኖሚ *ድጎጣ ለጣድረግ መ*ሰደድ ጥቅሙ ሁለት ድርብ ነው። ለምሳሌ በዚህ በያዝነው ዓመት አጻጊ የሆኑት ቬትናም የኤልሳልቫዶርና ዜ*ጋዎች* ስደተኞች ምን ያህል *ተን*ዘብ ወደ አባራቸው በመላክ ከፍተኛ ³⁄መ³ ክለ ያህል ገንዘብ ወደ ንዋይ አቅርቦት እንዳደረጉ እንመልከት።

የኤልሳልቫዶር ሕዝብ ብዛት ስድስት ሚሊዮን ያህል ነው። በሥራ አጥነት የሚቸገረው ህዝባቸው • ¾ መረ በመምጣቱ ከዛያ ዓመታት በፊት ጀምሮ በጦርነትም ምክንያት ከአንድ እስከ አንድ ሚሊዮን ተኩል የሚደርስ

ዜ*ጋዎ*ቻቸው በተራ የጉልበት ሥራ አደ*ጉ* አገሮች ስመተዳደር መደ ይሰደዳሉ። የአንራቸው ኢኮኖሚ የደቀቀ • ና ንና እያንሰራራ ስስሆነ በውጭ አንር የማኖሩት ዜ*ጋዎቻ*ቸው ወደ ዘመዶቻቸው የሚልኩት ጥሬ ንንዘብና የሚያደርጉት የንግድ ልውውጥ ተደምሮ ሁስት ቢሲዮን ዶሳር ደርሷል። በአንድ ዓመት ይህን ያህል ገንዘብ ማቅረብ ከተቻለ ባለፈው ዛያ ዓመታት ምን ያህል እንደተሳከ ተክክለኛውን ቁዓር ስማ ቅ በማÅፅ ላÃ Áሎ የእስታተስቲክ መረጃ አገሮች መቶ በኢተኖ**ሚ**ው በመቶ ባይታወቀም 'nÉÑ'n ላይ የሚኖረውን ለውጥ *መገመ*ት ቀሳል ነው። *እንዲያ*ውም ከውጭ አገር ባለሃብቶች በብድርና ከ**ጣ**ያገኙት መዋዕለ ንዋይ የበለጠ ስÅተኛው ሕዝባቸው ኢኮኖሚያቸውን ሕያሳደ*ገ*ው *መ*ጥቷል ማለት ነው። የቬትናም ህዝብም ከዚህ ባልተለየ ሁኔታ ከአስር ዓመታት በፊት ወደ አንሩ የሚልከው ንንዘብ ቁሳቁስና *ማሽነሪ ተ*ደምሮ ሶስት ቢሊዮን ዶላር ያህል ደርሶ ነበር። በዚህ ዓመት ስÅተኛ ህዝባቸው በኢኮኖሚ ከአደጉ አገሮች (አሜሪካ፣ ካናዳ፣ ጃፓን...) **የሚያደርገውን** የኢኮኖሚ OC4. መገመት በጣም ቀላል ነው።

ወደ አገራችን የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ ወይም ዕድገተ ብናተኩር ምን ያህል ጥሬት እየተደረገ እንዳስ እንረዳለን:: ባለፈው አስር ዓመታት ከውጭ አገሮች በእርዳታ ብድርና የኢኮኖሚ ትብብር ¾ተÑንው *ገን*ዘብ ሰባት ነጥብ ስድስት ቢሊዮን ዶሳር ያህል ነው። ይህ እንግዲህ ስደተኛው ዜ*ጋች*ን *13*HብS የሚልከውን ቁሳቁስ በአጠቃላይ **አይጨምርም**፡፡ የምንፈልገውን ያህል ባይሆንም በጣም ከፍ *ያስ የመዋዕስ-ን*ዋይ አቅርቦት እየተደረገ ነው *ማስት* ነው። ዋናው ቁም-ነገር *የሚገኘውን በሚገ*ባ አቀናጅቶ ጣራውን መፈስጉ ሳይ ነው። አንበልና በአንድ ዓመት ስደተኛው ዜ*ጋችን አ*ንድ ቢሊየን ዶላር መዋዕለ-ንዋይ ማቅረብ ይችላል። ይህ በአብ³ኛው ለዘመዶቻችን በክርርታ መልክ የምንልከው ገንዘብ ነው (ወይም ቤት ለመሥራት ትንንሽ ንግድ ለመጀመር) በአላሪው አትር ሰመጀመር) በአስፌው አስር ት በግምት ይህን ያህል ፐመታት ወደአንራችን ከላክን በሚቀጥለው አስር **ፐ**መታት አ<mark>ንር</mark> ውስጥ ካሉ ባለዛብቶች *ጋ*ር በመተባበር አክሲዮን በመግዛት፣ የግል ንግድ በመጀመርና የመኖሪያ ቤቶች አሰርቶ *ማ*ከራየትን የመሳሰ<u></u>ሉትን የንብረት ማፍራት ጥረታችንን የበሰጠ አጠናክረን ብንቀጥል በአንድ ዓመት ሁለት ቢሲየን ዶላር እንደ ኤልሳልቫዶር ህዝብ ብናስንኝ የአስር ዓመታት ድምር ከዛያ ቢሊየን ዶሳር በሳይ ይሆናል። ለአንድ ድዛ አዳጊ አንር የራሷ ዜ*ጋዎች* ይህን ያህል መዋሪስ ንዋይ ማቅረብ

መቻል ከፍተኛ ለውጥን ያመጣል:: ባለሃብቶች ጋር ከሙጭ *አገር* ከምናደ*ርገ*ው የኢኮኖ**ሚ** ትብብር ሲቀናጅ ምን ያህል ዋናውን የኢኮኖሚ ች**ግ**ራችንን መጣል **ሕየ**ቀረፍን *እን*ደምንችል መገመት አያዳግትም:: ህዝባችንም የኮሮ ሁኔታው እና ሥራ ¾ግፅኘት በሩ የበለጠ ሲከፌትለት የግል ቀጠባውና *ን*ብረቱ *እያ*ደን በአንር ውስጥ **¾**ሚÑነው የመዋዕለ ንዋይ አቅርቦት በጣም ክፍ ያለ እየሆነ ይመጣል:: በተለÃ በአርሻው ክፍለ ኢኮኖሚ ላይ ትኩረት በመስጠት በትላልቁ ከተማዎች _ግስዓ በሥራ-አጥነት የሚ*ን*ከራተተው ወንናችንን ለመርዳት መንግስት ዘመናዊ የአትክልትና ፍራፍሬ፣ የከብትና ዶሮ እርባታና የትናንሽ ጎጆ ኢንዱስትሪ በንጠር ለመገንባት ጭምር የተለየ የመሬት ሊዝ በመፍቀድ ስው*ጭ* ባለሃብቶች ትብብር ማድረግ ÃÖበቅበታል። ይህ የሥራ አጡን ብሶትና የዜግነት መብት ጥያቄውን *መን*ግስት አንፃር hบ7 ÃሰÖa ል።

በአጠቃላይ የአንራችንን ኢኮኖሚ ሳዕላይ መ^a ቅር እና ተላልቅ ኢንዱስትሪዎችን ለመባባት የምናደርገው ጥረት መሰረቱ የመዋዕስ ንዋይ አቅርቦት ቢሆንም አንድ ዓይነት በ*ሙያ*ቸው ምሁሮችና በጣም የታወቁ ባለሃብቶች የውይይት መድረክ በማዘ*ጋ*ጀት የሃሳብና *መ*ረጃዎችን ተግባራዊ ሁኔታ ነባ የሆነ *እን*ቀስ*ቃ*ሴ በመለዋወጥ (በኢኮኖሚስቶች ኢንጂነሮች የህክምና ባለሙያዎች ወዘተ...) *መ*ጠናከር አለበት። በውጭ አንሮችም የሚኖሩ ኢተዮጵያውያኖችና ³⁄ፈተ*ማ* ሩ ዜታች ከቻሉ በየውይይት መድረኩ በመካፈል አለበለዚ*ያ*ም በኢ*ንተርኔት* ውጤቱን በመከ• ተል ተፅባራዊ ስማÉፈፅ በተለÃ ¾ተማሩ የንግድ ባለሙያዎች ከፍተኛ ጥረት ይጠበቅባቸዋል። ለምሳሌ በጣት የሚቆጠሩ አንራችን ውስጥ የትላልቅ ፋብሪካ ባለቤቶች ከኢትዮጵያ ኢኮኖሚስቶች ማህበር *ጋ*ር በመተባበር በየዓመቱ አንድ ወይም ሁለት ጊዜ የኢኮኖሚ ውይይት መድረክ በማዘ*ጋ*ጀት የመንግስት ተወካዮችንና በውጭ አገር የሚኖሩ ዜ*ጋዎ*ቻችንን ጥረት ለማቀናጀት የበለÖ *መ*³ ክለ ንዋይ የምናቀርብበትን ሁኔታና ዘዴ ማለት በነባር ፋብሪካዎችና አዳዲስ ፋብሪካዎች ለመገንባት በምን አይነት መንገድ አክሲዮን መሽጥ እንደሚቻል፤ ምርት <mark>ለ</mark>ማሳደግ እና ከውጭ አገሮች ЭC ስመወዳደር 903 ማድረግ ወሳኝ እንዳለብን መሪና **ሃ**ሳቦችን ተኛ የሆነ አስር ክፍተኛ በመወያየት ለውጥ በሚቀጥለው ዓመታት ማስመዝገብ ይቻላል የሚል እምነት አለኝ። አመሰግናለሁ!!!